

Concerto a Liessa domenica 24 gennaio

In occasione del venticinquesimo anno di attività del gruppo liturgico dei giovani del coretto parrocchiale, fondato da don Azeglio Romanin, si terrà nella chiesa di Liessa alle ore 17 il concerto d'organo del maestro Carlo Rizzi ed il concerto di Natale. Si esibiranno i cori Barbara Bernardinis di S. Gottardo, Rečan-Aldo Clodig ed il coretto dei giovani del gruppo liturgico parrocchiale di Liessa.

"Imamo dožnuost dielat za našo skupnost, za našo zgodovino an za našo kulturo"

Beneško gledališče je dajalo te mladim možnost mislit an spejat, kar so želiel. Aldo nam je nimar pravu: vse, kar nardiš, an če bo nareto lieuš, ki se more, na bo nikdar lepuo an dobro za vse. Kar nar-diš, na bo od vseh zahvaljeno.

Bo nimar kajšan, ki te bo šinfu an odzad zmjerju. Zak tisti, ki diela, tudi zgrediš an vvi morejo očitat.

Samuo tisti, ki na diela, na ankul zgrediš! Mi pa le napri dielimo. Imamo dožnuost dielat za našo skupnost, za našo zgodovino an za našo kulturo.

Če smo močni ku človek, bomo močni tudi ku skupnost. Če smo spoštovani ku človek, bomo spo-

štovani tudi ku skupnost. Pa kar je buj nagobarno donašnji dan je, de se na brigamo za vse tuole.

Muormo vsi kupe gledat napri an pustit dobro premoženje te mladim, jih muormo poslušat, podperjat an jim zaupat. Pa an če je ries, de mi smo star, je pa ries, de na vemo vse go mez življene.

An seda, ki vič ku kajšan med nam je zmanjku, an seda, ki se na moremo ugasnit žeje par tistim korite, muormo ušafat druge korita.

Korita, ki nam bojo pomagale ratat ponosni, de smo se rodil tle, v Benečiji. Korita, ki 'zalijejo' našo zemljo, an ki bojo videle nas an naše otroke.

Iz predstave 'Nit duga 40 let'

Bruna Chiuch je igrala v Beneškem gledališču še prijet, ko se je uradno rodilo, saj je bla med tistimi, ki so predstavili Naš Božič v okviru "Rečana". An od tekrat je bla nimar med igranci tele naše priljubljene skupine, ki je ponosno nesla našo sladko slovensko besiedo po vseh naših vaseh

Gustini: "Per i quarant'anni un bel lavoro di gruppo"

Sreda, 27. januarja 2016

dogodki

“... pustita nam rože po našim sadit ...” Dan slovenske kulture 6. februarja v Gorici

Slovenci v Italiji bomo tudi letos obeležili dan slovenske kulture, ki ga praznujemo 8. februarja, ob obletnici smrti največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij sta pripravo programa za letošnjo prireditve zaupala špetrskemu Inštitutu za slovensko kulturo. Slovesnost bo v soboto, 6. februarja, ob 20. uri v Kulturnem domu v Gorici (Ul. Brass 20), večer pa bo posvečen beneškemu kulturnemu delavcu Aldu Klodiču.

Kulturni program, med katerim bodo predstavili pesmi, poezije in delo Alda Klodiča, bodo sooblikovali sopranistka Mojca Milič, bas Goran Ruzzier, otroški zbor Mali lujerji, pevski zbor Fajnabanda, Beneško gledališče, Mali orkester in solopevci Glasbene matice ter Gledališka skupina dvojezične šole. Za scenografijo je poskrbela beneška umetnica Luisa Tomasetig, režiserka prireditve pa je Elisabetta Gustini.

Ob prazniku slovenske kulture bosta krovni organizaciji tako kot vsako leto med prireditvijo podelili tudi posebna priznanja zaslužnim posameznikom ali skupinam in organizacijam.

Vabila za proslavo bodo na razpolago na sedežu Kd Ivan Trinko, v kulturnem domu v Gorici in v Tržaškem knjižnem središču TS360 od ponedeljka, 1. februarja.

DAN SLOVENSKE KULTURE

“... pustita nam rože po našim sadit ...”

“Aldo Klodič: pesmi, poezije in delo”

sobota, 6. februarja 2016, ob 20. uri _ Kulturni dom Gorica

nastopajo:

Mojca Milič, sopran - Goran Ruzzier, bas

Otroški zbor »Mali lujerji«, pevski zbor Fajnabanda, Beneško gledališče

Mali orkester in solopevci GM, Gledališka skupina dvojezične šole

scenografija: Luisa Tomasetig režija: Elisabetta Gustini

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA • SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ • INSTITUT ZA SLOVENSKO KULTURO

Benečija protagonistka skupne zamejske Prešernove proslave

Kultura, skrb za mlade in skupna vizija pot do ohranitve skupnosti

Dan slovenske kulture predvsem poklon Aldu Klodiču in njegovemu delu

Benečija je bila letos glavna protagonista osrednjega skupnega Prešernovega proslavlja Slovencev v Italiji, ki sta jo priredili krovni organizaciji SKGZ in SSO v soboto, 6. februarja. Na odru goriškega Kulturnega doma, kjer je bilo slišati tako beneško narečje kot knjižno slovenščino, je prišel do izraza njen vztrajen in dolgoleten boj za ohranitev svojega jezika in identitete, predvsem pa pomemben doprinos Alda Klodiča, kateremu je bila prireditev "... pustita nam rože po našim sadit ...", za katero je program pripravil Inštitut za slovensko

kulturo, posvečena.

"Delal je vse življenje, da bi branil svoj slovenski materni jezik, za blaginjo in rast beneške skupnosti; delal je "za ljudi in z ljudmi", skrbel posebno za mlade in jim vedno zaupal," so med drugim povedali o Aldu Klodiču. In njegovo delo, spevogra Krajica Vida (avtor izvirne glasbe je pa Davide Clodig), ki so jo uprizorili v goriškem Kulturnem domu, je lep dokaz vsega tega. Prioveduje namreč o boju za obstanek beneške skupnosti, na odru pa so bili glavni protagonisti prav otroci in mladi, med katerimi jih je

večina obiskovala dvojezično solo, ustanovitvi katere je prispeval tudi Klodič, ki ga je publike lahko spoznala tudi preko njegovih pesmi. Rdeča nit oziroma glavno sporočilo prireditve pa je bilo vsekakor to: kultura, delo z mladimi in skupna vizija so pot do ohranitve jezika, identitete in torej same skupnosti.

Slavnostni govornik je bil Rezijan Sandro Quaglia, ki je predstavil stanje v svoji dolini, ki se je v preteklosti razvijala ločeno od ostalega dela slovenskega etničnega ozemlja in je imela z njim tudi malo stikov. Zaradi tega se tudi prebivalci niso mogli naučiti knjižnega jezika in se tu ni oblikovala slovenska narodna zavest, temveč lokalna, rezijanska identiteta. Del Rezijanov se vsekakor danes ima za pripadnike slovenske skupnosti v Italiji, drugi pa kajub strokovnim posvetom in ugotovitvam strokovnjakom, raziskavani in publikacijami odločno trdijo, da s slovenstvom nimajo nič skupnega. Zato prihaja v dolini do trenj in so tisti, ki se prepoznavajo v slovenski manjšini, tarča napadov. Quaglia je opozoril na nevarnost, da bi rezijansčina, krajevno slovensko narečje, zaradi vpliva italijansčine izginila. Edina rešitev je stik s slovenskim knjižnim jezikom, njegovo učenje, kar bi prispevalo tudi k temu, da bi narečje spet začeli govoriti doma, kjer ga še znajo, a ga ne uporabljajo (rezijansko v glav-

nem govorijo starejši in pleteti, mladi in otroci pa ga v glavnem razumejo, a ne uporabljajo). Pri tem bi lahko imela ključno vlogo šola, kot dokazuje primer špetske dvojezične šole, je poudaril Quaglia in izpostavil tudi potrebo, da bi imeli v dolini vsaj dvojezičnega župnika. V Reziji pa kulturni delavci v boju za ohranitev slovenstva pričakujejo tudi moralno pomoč in

strukturalno oporo, saj občasni izrazi solidarnosti ne morejo biti dovolj.

Organizatoriki zamejskega dne slovenske kulture, krovni organizaciji SKGZ in SSO, sta tudi letos podelili priznanja za izjemne kulturne dosežke. Letošnji nagrjenici so bili režiser Igor Pison, zborovodja in skladatelj Hilarij Lavrenčič in slikar Deziderij Švara. (T.G.)

**“... PUSTITA NAM ROŽE
PO NAŠIM SADIT ...”
INTV SU RAI 3 BIS**

Domenica 14 febbraio, alle ore 20.50, dopo il telegiornale in lingua slovena, sul canale Rai 3 Bis (103) potrete vedere lo spettacolo presentato sabato 6 febbraio, in occasione della giornata della cultura slovena, al Kulturni dom di Gorizia.

La replica sarà trasmessa giovedì 18 febbraio, alla stessa ora.

Nekaj utrinkov z letošnje Prešernove proslave, na kateri so nastopili Otoški zbor »Mali luterji«, pevski zbor Fajnabanda, Beneško gledališče, Mali orkester in solopevci Glasbene matice, Gledališka skupina špetske dvojezične šole, sopranistka Mojca Milič in basist Goran Ruzzier (režija Elisabeta Gustini, kostumi in sceniki pripomočki Luisa Tomasetig). Bogata fotogalerija s predstave je objavljena na naši strani na Facebooku: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.1698342977046793.107374182.1456730634541363&type=3>

Approfondimenti

Senjam beneške piesmi 2016, besedila an glasbo je trieba pošjet do 31. maja

Novemberja lietos se uarne Senjam beneške piesmi, festival beneške glasbe, ki ga že vič ku štierdeset liet (te parvi je biu lieta 1971, glauni pobudnik je pa bil Aldo Klodič) runa Kulturno društvo Rečan. Tela naša manifestacija je v vseh telih lietih puno parpomagala, de so se tle par nas rodile glasbene skupine an de so se skuoz piesam ohranila an naša slovienska narečja.

An donas partegne Senjam puno mladih an je za nje parložnost, de pokažejo svojo kreativnost an za tuole nucajo domače narečje. Lietos bo praznik beneške glasbe 5. an 6. novemberja, pa tist, ki bi teu sodelovat, mora pošjet piesmi do **31. maja**. Društvo Rečan bo potle odločilo, kere piesmi predstaviti na Liesah.

Ku nimar, za kar se tiče glasbo, se more prosto vebrat stil, besedilo pa mora bit v našem slovienskem narečju al pa v standardnem iziku. Zadnje lieta so organizatorji dal adno posebno nagrado te mladim, lietos pa parpravljajo nieki novega. Odločil so se za posebno "Nagrado Aldo Klodič", de bi valorizal piesmi, ki so na kak način izraz okolja: tuole pride reč besedilo, ki je ne

glede na tematiko vezano na kraje, kjer živmo, na njih težave, posebnosti an zgodovino, melodična an intimna glasba, predvsiem pa velika pozornost na besiede, ki jih nucamo, de se na zgubi tista velika bogatija, ki je naše narečje.

Zadnje lieta so organizatorji opazil puno napredkov, za kar se tiče tehniko, za kar se tiče izik, pa bi korlo na rest kiek vič. Pru s telim namienom bi tiel organizatorji imiet lietos posebno vičer za tako sorto piesmi, kot so jih pisal Aldo an drugi, tud zatuo, de se na zgubi tista publika, ki ji nie previč všeč lahka an hrupna glasba.

Il Circolo culturale Rečan organizza il Senjam beneške piesmi che quest'anno si terrà il 5 ed il 6 novembre. I testi e la musica delle canzoni (il testo dev'essere obbligatoriamente in dialetto o in sloveno standard) devono essere consegnati **entro il 31 maggio**. Il Rečan sceglierà poi le canzoni che verranno presentate al prossimo Senjam beneške piesmi. Novità di quest'anno un premio speciale intitolato ad Aldo Klodič.

Hrupno Srečanje

sabota, 12. marca

Kulturno društvo Rečan - Aldo Klodič, parpravja an lietos koncert mladih bendov "Hrupno Srečanje". V telovadnici na Liesah bojo godle skupine: The Preklets, Shape, Sons of a Gun, The Random in Skydrops.

Koncert se začne ob 20. uri.

www.facebook.com/novimatajur

FOLKLORA

Na brejarju v Tolminu
tudi naša Živanit

STRAN 4

VALLI DEL TORRE

Unione territoriale, a Tarcento confronto
tra i sindaci ed i vertici della Regione

PAGINA 8

naš časopis tudi
na spletni strani
www.novimatajur.it

novimatajur

tednik slovencev videnske pokrajine

st. 11 (1937)
Čedad, sreda, 16. marca 2016

Žene an teli cajti

Objavljamo govor Margherite Trusgnach na prireditvi Dan žena, ki je bila v torak, 8. marca, na Liesah.

Nato smo zbrani tle v telem prestoru, kjer je telovadnica na Liesah, kjer že pono let se organizavajo skor vse naše prireditve. Tle se naši ljudje zbirajo za vsako parložnost, an za se kupe veselit. Tel je an prestor odprt za vse, an prestor velik pod strieho, ki je na razpolago za vse naše ljudi, naše farane. Vse kar se tle diela, donas se nam zdi normalno, ku de b' od nimar takuo bluo. Pa nič nje padlo z luhta.

Tela telovadnica je pardielo ljudi, ki so gledali an videli delec. Tle leta 1979, pride rec 37 let nazaj, so se odparle vrata an za Zvezu beneških žen, tiste vrata, ki drugod so ble zaparte.

Tle na Liesah tud Zveza je imela možnost pejet napri nje program, nje dielo, ki v letah je postal tradicija.

Dielo, ki je zahtevalo veliko kuražo, pa našim nje nje nikdar parmanjkala. Ki dost poti se prehodilo od tekatr, ki reči so se sprememile... an se vse ruote zavidiemo? Kajšan šele misli an tardi, de tiste žene so imiele cajt za zamujat oku pravice an feminizma...

Pa te žene, ku vse druge, so imiele no družino, katero so skarbiele, so imiele dielo in hiš an zuna hiš, dost kras so imiele prout še moža... Kje so ušafale cajt? Domas, na žalost, previc pogost, kar se kiek npravilja an upraša sodelovanje, se cujemo odgovorit: zanimivo kar dielata, pa ist nieman cajta! Al mislimo, de one so imiele dneve buj duge kuk so do nas? Resnica je, de one so znale ušafat cajt za mislit. Cajt za mislit!

Kajšan morebit je prepričan, de za bit intelektualec je treba imeti cajt. Nie pru takuo. Naše žene so pokazale, kar časi so bli ries buj težki, de, če cje, cajt ga ušafaš, ušafaš vojo dielat an če si utrujena, če rie misliš, de kar dielaš ima, an pomien za te an za vso skupnost.

Margherita Trusgnach
beri na 7. strani

Delegacija SKGZ in SSO obiskala javne upravitelje iz Bovca, Tolmina in Kobarida

Za vse večje sodelovanje med Benečijo in Posočjem

Potrebe Slovencev v videnski pokrajini in čezmejno sodelovanje v programske obdobju 2014-2020 so bile glavne teme srečanja med predstavniki SKGZ in SSO ter javnimi upravitelji iz Posočja, ki je bilo v sredo, 9. marca, v Tolminu. Slovenski krovni organizaciji so na sestanku z župani Bovca Valterjem Mlekužem, Kobarida Robertom Kavčičem in Tolminu Urošem Brežanom ter načelnikom Upravne enote Tolmin Zdravkom Likarjem zastopali deželna predsednica Rudi Pavšič in Walter Bandelj oziroma pokrajinska predsednica Luigia Negro in Riccardo Ruttar.

Kar zadeva Slovence na Videnskem, je beseda tekla o širjenju dvo-oziroma večjezičnega solanja na območju videnske pokrajine, kjer se izvaja zaščitni zakon, saj je to edini način, da se ohranijo krajevna slovenska narečja in se širi znanje knjižnega jezika. O možnosti ustanovitve trojezične šole v Kanalski dolini so predstavniki krovnih organizacij že razpravljali tudi s predstavniki Deželnega šolskega urada, to pa naj bi bila tudi ena izmed točk na zasedanju vladnega omisja v Rimu. (T.G.)

beri na 3. strani

Udeleženci srečanja na sedežu Upravne enote Tolmin

Approvata la variante sui lavori per la bilingue

Hrupni glas beneške mladine

De je glasbena scena po naših dolinah še nimar živahnna an de ima še tisto povezovalno in kulturno vlogo med mladimi je dokazalo litošnje Hrupno srečanje.

beri na 6. strani

Ricucito lo strappo fra maggioranza e opposizione, che nel corso della seduta dello scorso 26 febbraio aveva determinato il ritiro del punto all'ordine del giorno, il consiglio comunale di San Pietro ha approvato all'unanimità la variante al Piano regolatore che consente il completamento dei lavori sulla sede storica della scuola bilingue in viale Azzida.

Nei corso della riunione di lunedì 14 marzo è intervenuto anche l'architetto Marcello Rollo che, oltre ad aver redatto la variante, ha anche spiegato le proprie controdeduzioni alle osservazioni presentate.

In particolare su quella 'parzialmente accolta' presentata dal-

la dirigente dell'Istituto bilingue Sonja Klanjšček.

segue a pagina 2

VSI DOGODKI
TUTTI GLI APPUNTAMENTI

► stran ▶ pagina 9

Appunto

"Sono finiti i tempi in cui si poteva pensare che una donna possa fare bene solo una cosa, possono impegnarsi in politica, fare i sindaci ed essere mamma."

Debra Semachian

Posebni smiešni momenti 'posebnega' para

Na Liesah je Beneško gledališče predstavilo igro 'Trenutki življenja' v režiji Danijela Malalana

s prve strani

Beneško gledališče je predstavilo igro 'Trenutki življenja', režiralo jo je Danijel Malalan, pomagala je Emanuela Ciciglo. V predstavi so povezane smiešne zgodbe te vsakdanjega življenja 'posebnega' para (Adriano Gariup in Maurizio Trusgnach). Stanovanje, kjer živa pa rata prestor, kjer se zvestuo srečujojo an sošed (Roberto Bergnach), njega muroza (Anna Bernich) an znanka (Anna Iussa). Momenti, ki jih doživljajo niso nimir lepi, vsak od njih pa ima potrebo (ku, more bit, vsi mi) imet kajšnega bližu, ki te brane an te tolaže brez se vprašat, kduso si an zaki te ima rad. Pred predstavo pa je še ankrat Beneško gledališče že lielo se spomnit an se zahvalit Marjanu Bevku an Aldu Klodiču.

Foto: Paolo Caffi an Andrea Podorieszach

Zaki ima par nas 8. marec pomien buj bogat, ku drugod

s prve strani

Naše žene so znale mislit an niso nikdar obupale!

Mislit na svobodo, na pravico, na enakovrednost na zahtevo puno cajta. Misel, če se rodí, pluje... Pa plut an kiek verodit, potrebuje pomoci drugih, potrebuje živjet in močni skupnosti an tuole, hvala Bogu, mi tle v Benečiji imamo.

Prejšnji teden, še videnski Prefekt je podčartu, de dvojezična skupnost je buj bogata, se rodí an rase pu ker muora zmieran pokazat - dokazati kiek vic za preživet, za bit priznana, za ostat živa. Konkurenčno-kompeticijon puno pomaga... mi tuole lepovo vemo...

Zato tle par nas 8. marec ima an drug pomien, buj bogat, ku drugod. Muoč, ki jo imamo nam store videt reči v drugi obliki. Zaviednost na kar smo, nam pomaga dielat vic reči kupe, nam store videt napri, deleč... Tle par nas, cieš zak možje so bli po sviete, cieš zak smo niki družega, naše žene so muorle nimir same se previdat, se organizat, parjet za vsako dielo. So ble buj autonomne. Buj mocne. Moja generacija je zrasla s takim mamam, ki so zahtevala tudi od nas tisto muoč, ki so jo one imiele. Naša mama, kar so ble še matera, ki so skarbiele za runat balo njih čečan, nam je nimir pravila, de za bit svobodne je trieba imeti no dielo, ne bit ekonomsko vezane na moža. (Tuole, kar usafat dielo je bluo buj lahko ku donas, pa tud kar ne use žene so ga gledale, al smile gledat, al pa so videle dielo samou ku zasluk...). Ekonomská autonomija je parvi an edini korak za bit svobodna an za ušafat svojo pot... Učila nas je bit žene, ki na smiejo obupat in ki muorjo spoštovat same sebe an zahtevat potle vredno spoštovanje od drugih....

Donas? Kuo rasejo nove generacije? Uprašajmo se ... Uprašajmo se dost mladih se zavedajo na dielo, ki je bluo nareto, za imeti kar donas imamo; al bojo znal obdaržat kar se je doseglo, al se zavedajo, de nič nie za nimir če ga na varješ. Dost od njih bojo nadaljeval po poti, ki store rast našo skupnost....

Če donas moremo se te ušafat, če moremo predstaviti v igri take argumente, ki do učera so bili tabu, če se moremo s tuolim tud smerjat, je bivala skor 40 let nepretargana diela žen an moži, ki niso pru imiel vse zdane cajte, pač pa so kupe dielat, brez navošljivosti, z dobrim namenom ...

Vemo pa drugod po sviete, niso ku tle. Televizyon nam vsak dan kaže strašne reči, ki jih videmo takuo deleč od nas. So pa deleč samu an par generaciji, sa naše none, čelihi so daržale tri kantone hiše, niso ble štete, žene so začele votat samou 70 let nazaj... Ki dost poti za tuole dosežti! An donas, čuješ kajšnega, ki porče de na gre votat zak je nanucno! Kuo se hitro vse pozabe, kar se gleda samou na majhan domaći svet ...

Pot ki smo jo te prehodile na muora, na smije, ostat samou naša. Se na more guorit o pravici, dok pravica se na aržiser na celiem svetu. Zatuo je trieba le napri dielat pa ne mislit, de kar imamo donas, ostane za nimir. Nič nie za nimir, če ga na varješ!

Oku mene, vsak dan, videm puno mladih materah, nje skromno spomnim, da tist njih sin an dan rata mož. Spoštovanje, ki bo imeu do žen, do prijateljev, do muoro al pa do muroza te bo gay, bo odvisen od ambienta v katerim donas živi ... Njim an vsiem nam diem: gledimo kuražno napri. Spomnimo se, de prava družina nie samou tista tradicionalna, prava družina je tista, kjer vladá spoštovanje an ljubezen. Tela je družina v kateri vsi otroci bi muorli zrast. Tela je družina, ki se lahko kliče družina.

An bi zaparla tel govor s telo mislio: dostans tie v telim pozabljjenim kotu Benečije, v telim dostkrat anonimnim prestorom, smo zbrani ne samou za se posmjejat s komedijo ki nam jo predstavi Beneško gledališče, pač pa tud za guorit o problemu, za dielat kulturo, za na pozabit, de smo na bogata supnost, za aržiser naš razgled na sviet, ki se na konča dol par Muoste! Žene bojo imiele le napri no veliko odgovornost an funkcijo, an takuo ki je jala Rita Levi Montalcini: "Se istruisci un bambino avrai un uomo istruito. Se istruisci una bambina avrai una donna, una famiglia e una società istruita!"

Margherita Trusgnach

aktualno

novi matajur

Na čeparni Skdrops,
na levi Random.
Tie zdol The Shape

Hrupni glas beneške mladine

Nove piesmi bendov, ki smo se jih navadili poslušati tele lieta v Benečiji, pa tudi nove skupine mladih, ki so jih ustavil zadnji cajte. De je glasbena scena po dolinah še nimir živahna in da ima še tisto povezvalno in kulturno vlogo med mladimi, ki so še navezani na teritorij an korenine, je dokazalo letošnje Hrupno srečanje. Pobudo, ki je namenjena pru mlajšim glasbenikom, je kot vsako leto organiziralo Kulturno društvo Rečan-Aldo Klodič. Na 'uglednem' (kot ga je opisala pevka benda Random) odru telovadnice na Liersah so v soboto, 12. marca, godli že poznani bendi Sons of Gun, Shape an The Preklets. Pred njimi, pa dve zanimivi novosti: Skydrops, ki so se pruzapru parvič predstavili na zadnjem festivalu Liwstock, in že omenjeni Random. Teli so zagodili nekaj klasičnih rock piesmi an balad, ki so jih vebral, de bi napunili dvorano na Liersah z močnim glasom in energijo pevke. Skydrops so

ob punk-rock koverjih iz 90-ih let predstavili tudi dve piesmi, ki so jih sami napisali.

Zivahnem in prepričljiv je bil tudi nastop od skupine The Preklets z njih folk-rockom z avtorskimi besedili, ki se je na odru predstavila z rdečimi majicami. Rockerji benda The Shape so pa parnesli narbujošo produkcijo zlate dobe rocka (te pravega iz 70-ih let) an na koncu tudi poklon klavijaturisti zgodovinskega progrocka benda Emerson Lake&Palmer, saj je na žalost Keith Emerson pustil tel svjet glij 10. marca.

Gre napri zgodba beneških punk-rockerjev Sons of a Gun: na Hrupnem srečanju so zagodili kar neki novih piesmi an dokazal, de lepo poznajo pot, po katerež želijo iti, an ki so se obogatil tud s klavijaturami.

Za dihat še an krat, kuo zdravo diši beneški rock, pa na triebu čakat še dugo, saj je že uradno, de bo Liwstock (v slovenski vasi Livec) 9. luja.

Tie par kraj
The Preklets.
Na desni
Sons of a Gun

Serata di poesie giovedì 17 marzo

Il Bar trattoria “Al Poeta” di S. Martino del Carso (Sagrado) propone una serata poetica in dialetto triestino, bisiaco, friulano della Val d’Arzino, goriziano e dialetto sloveno delle valli del Natisone. Leggeranno le proprie poesie Claudio Grisancich, Marilisa Trevisan, Luigina Lorenzini, Roberto Marino Masini e Margherita Trusgnach.

Lietna seja KD Rečan v soboto, 2. aprila

Ob 19.30 v gostilni La Casa delle Rondini bo lietna seja KD Rečan. Za članarino an za prispevek za vičerjo, ki bo po seji, se placja skupno 15 euru.

Dnevni red: dejavnost an obriteu obračuna 2015, program an predračun za lieto 2016, razno.

Je trieba potardit prisotnost do pandiejka, 29. marca, po telefonu (0432 725072 - gospa Luciana).

Rečan naj je žihar ponosen na vse kar diela

Zbrali so se na ljetni asembleji za pregledat, kaj so nardil lan an kaj nardijo lietos

Vičku na petdeset se jih je zbralo v soboto, 2. aprila, na vičeriji od kulturnega društva Rečan, ki je bla v Hiši lastuc-Casa delle rondini na Dugem. Pred vičerjo pa je bla ljetna asembleja telega društva, ki že parbližno petdeset let, nepretar-gano, se trudi za daržat živo našo domačo slovensko kulturo.

Predsednik Gianni Floreancig - Kokoc, je pozdravil vse tiste, ki so se tisto vičer zbral, Margherita Trusgnach - Tarbjanova, je pa povjedala, kaj je bluo nareto v teku lieta 2015 an kaj imajo v pamet na-rest lietos.

Moči parmanjkavajo, zak je nimar manj ljudi, pa preberita, kaj so utegnil narest lansko lieto: Hrupno srečanje, koncert mladih skupin Nediških dolin; izlet z ladjo na Most na Soči an ogled mlekarne Planika v Kobaridu; ogled muzeja Smo v Špietre; 21. pohod čez namisljeno črto iz Topoluovega do Livka; vičer Zapuojmo jo na sred vasi, ki junija lanskega lieta je bila posvečena Aldu Klodiču - Te Dolenjih; Kries svetega Ivana v Hostnem; večer pesmi (ki so jih tudi zbral v bukvacah) V nebu luna pla-

va; napravili so kjučac USB s pjesmi od Sejma beneške pjesmi od leta 1975 do leta 2001; so prepisal Svet Martin od leta 1959 do leta 2006, takuo, de seda vsak ga more prebrat na spletni strani (sito www.kries.it; le tu so diel vse, kar se tiče kulturno društvo Rečan; za Kulturno jesen so napravili koncert

v cierkvi na Liesah, kjer sta zapielala zborna Nediške doline an Hrast iz Doberdoba; nardili so dve table, ki so jih položili na grobuove od Alde Klodiča an Rinalda Luščaka (gor na tele table so prepisal njih pjesmij); sodeloval so z drugimi društvi Nediških dolin za manifestacion Kupe v gledališče.

pili 26 krat. Nie malo, vesta!

An za lieto 2016? Takuo, ki smo jal, tudi za lietos program je zlo bogat an nekatere stvari so jih že special (Hrupno srečanje, pomuoč za organizat Dan žena v lieški telovadnic...).

Junija bo Zapuojmo jo na sred vasi, pohod Čez namisljeno črto an Kries svetega Ivana.

Setemberja bo V neblu luna plava, novemberja pa Senjam beneške pjesmi.

An še Kulturna jesen, Devetična božična, Kupe v gledališče, parpare za kolendar 2017... an le napri pomuoč drugim slovenskim društvam, vaje an nastopi zborna.

Kar jim stoji tudi puno par sarscu je obogatiet spletno stran www.kries.it za kar se tiče Rečan. Je puno stvari za diet notar: od starih filmatu sejma, do slik, od članku do drugih dokumentov... Je zaries puno, puno diela za narest, zatuo bi bluo pru, de vsi od Rečana bi se potrudili, magar an samuo noma-lo če niemajo puno cajta, za dat no roko, de njih društvo bo le napri živeu za dobre vse naše skupnosti.

Lieto 2015 so ga zaključili z Devetično božično po vaseh lieške fare an s kolen-darjam za lieto 2016, ki je tele-krat posvečen Izidorju Predanu - Doričju. Na varh tega, so še pobajsal sedež na Liesah an ker velik part od ti-stih, ki so v kul-turnem društvu Rečan, pieje tudi v zboru ki nosi le tisto ime, je pru-poviedat, de so nardil 63 vaji (prove) an nasto-

Večer zamejskih pesnic v Kulturnem domu v Bovcu

V petek, 8. aprila, na povabilo tamkajšnjega Literarnega kluba

V petek, 8. aprila, so se pesnice Margherita Trusgnach, Andreina Trusgnach, Marina Cernetig in Claudia Salamant odzvale povabilu Literarnega kluba Bovec in nastopile na odrvu male dvorane, Kulturnega doma, v Bovcu.

Poleg pesmi, ki so jih brale vsaka v svojem narečju, so povedale, kaj jih navdihuje pri pisanku.

Poudarile so, da jih globoko presune pogled na domače vasi, ki nezadržno izginjajo, v spominu pa jih za vedno ostajajo slikovite podobe in doživetja iz otroštva.

Pesnice so povedale, da jih je k pisanku vzpodbudilo predvsem delovanje domačega kulturnega društva Rečan, ki je še vedno zelo de-

Štiri beneške pesnice (Claudia, Marina, Andreina in Margherita) so brale svoje pesni v Bovcu

javno. Včasih so jih starši pošiljali v italijanske šole, z namenom, da se bodo lažje vključili v okolje. Danes pa je prišel čas, ko je že potrebno ohranjati in negovati slovensko kulturo in identitet, za

kar nedvomno skrbi tudi edina in dvojezična šola v tem okolju.

S ponosom so povabile v nov multimedijski muzej SMO – Slovensko multimedialno okno v Špenu.

Na prireditvi so zapele pevke vokalne skupine ISKRA iz Bovca, na klarinet je zaigrala Tia, učenka Glasbene šole iz Bovca.

Predstavnici literarnega kluba

in Margherita Trusgnach, sta si ob izmenjavi priložnostnih daril, obljudili nadaljnje sodelovanje in poudarili potrebo po kulturnem povezovanju, tudi v bodoče.

Ina Stergar

Pesnice po beneško pokazale ljubezan do suoje kulture

Vičer poezije an glasbe na sedežu društva Potok v Oblici

Šestnajt let od tega je Pavel Pejič v velikem zborniku 'Valli del Iatisone - Nediske doline' napisu, a je bla literatura v slovenskem beneškem narečju ankrat predsem verska literatura, an de sauno od 70. let napri je paršla na an tista, ki bi jo lahko klical 'laina'. Tako, če pomislimo na vse tite, ki je od takrat ratalo, donas ahko moremo reč, da je bla literatura, an še posebno poezija mor, s kerim se je beneška kultura ne samuo ohranila, pa tudi razvija. Pomislimo na razne objave v

zbornikih, antologijah, bukvah, pomislimo na besedila za Senjam beneške pjesni, an da puno krat an nimar vič se naša literatura predstavlja na raznih festivalih tie v naši deželi an v Sloveniji.

An lep primer tele literature smo lahko poslušal v četrtak, 12. maja, v Oblici na sedežu novega društva Čirko Potok. Tel prestor, smo že napisal, so odpalri samuo malo mescu od tega, je pa že ratuvaen kraj, kjer judje se srcejijo med sabo an s kulturo. Lepuo je bluo, da parvi dogodek posvečen

poeziji, je imeu ku goste pet beneških pesnic: Claudio Salamant, Margherita Trusgnach, Luisa Battistig, Andreina Trusgnach an Ma-

Duo Gushi & Raffunk
s Sandrom Carto

rino Cernetig. Slo je za različne glasuove, vsaka pesnica je pa z branjem dokazala ljubezan do suoje izika an suoje kulture. Vičer,

ki ga je povezoval Miha Obit, je pa spremjal glasba dua Gushi & Raffunk (ki živi v Podsriednjem) kupe s Sandrom Carto.

Claudia Salamant

Margherita Trusgnach

Luisa Battistig

Andreina Trusgnach

Marina Cernetig

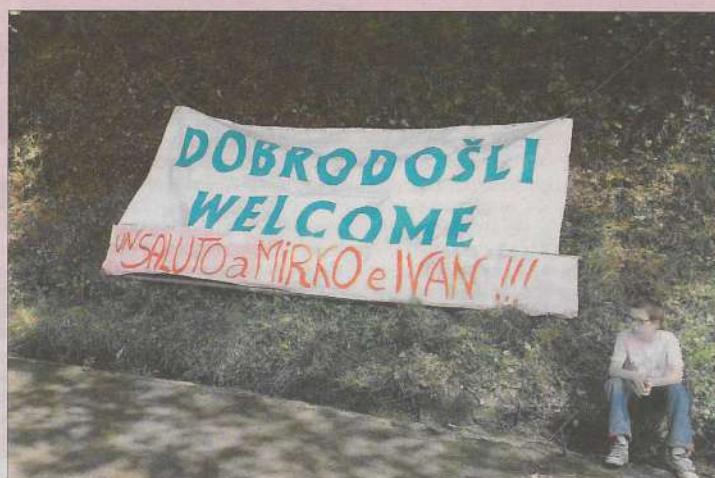
...parapravljajo za Burnjak... (foto: Amerigo Dorbolò)

Kulturno društvo Rečan je takuo pozdravio kolesarje

In dolinah tudi slovenska beseda je pozdravila Giro

Slovenci v Italiji pozdravljamo Giro v Benečiji". To je sporočilo, želeli posredovati pri Slovenski kulturno-gospodarski zvezi, organizacij in Združenju slovenskih športnih društev v Italiji v rihodu kolesarske dirke po Italiji v Nadiški in Terske doline. a sodelovanja in žejte, da bi bilo vsepovsod jasno razvidno, če je v Italiji v slovenščini in da smo tudi mi Slovenci tu, sta poltranski oglas Šport in rožnata majica, ki so jo nosili otroci dvojezične šole u (na sliki učenci srednje šole, foto: Andrea Podorieszach). La njej so med drugim kolesa različnih barv, ki se prepletajo l sabo, in v bistvu na nek način simbolično pouderajo idejo o povezovanju in sodelovanju. Giro d'Italia je že prispeval večjemu sodelovanju med Združenjem slovenskih športnih v Italiji. Planinsko družino Benečije in samo dvojezično šolo

Na Zverincu so se vasnjani pomenali, de tudi oni pozdravejo z našo domačo besedo Giro, an blizu so doluzili tisti jezik, ki se ga guori malomanj po cielem svetu. Sta tista dva jezika, ki tele mieseji jih naruj guorta dva mlada Zverinčana, bratra Mirko an Ivan Chiuchi: po slovensko si pišeta s parjetelji an z družino na fb an na whatsapp, po ingleško pa kjer seda dielata: Mirko v Ameriki, Ivan v Avstraliji. Takuo tu an žlah Zverinčan so pozdravili Giro an dva mlada vasnjana

ČE
OČ
azione

S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

OBRAZEC 730-1 dohodki

Scheda per la scelta della destinazione dei 500 per mille dell'IRPEF e del 5 per cento dell'IRPF. Consente di donare al massimo di 500 euro all'anno a tre entità: la Croce Rossa Italiana, la Fondazione Caritas Italiana e il Consorzio per la Protezione del Territorio e delle Acque.

ALLEGATO B - PRICOGA B

KMEČKA
associazione agricoltori
ZVEZA

a na dohodke
menite Skladu
pendje
m slovenskim

pendje Sklada
jezične šole v

CONTRIBUENTE - ZAVEZANEC	
DATI AMMAGAZZINATI OGGI E POSITIVI	DATI DI INIZIO ANNO OGGI E POSITIVI
SCEDOLA PER LA DESTINAZIONE DEL CINQUE PER MILLE DELL'IRPEF DESTINATO A UNA PIAZZA CUI È STIPULATO UN CONTRATTO DI CONVENZIONE CON LA FONDAZIONE CARITAS ITALIANA	
VERBAZAMENTO NELL'AMMAGAZZINAMENTO DELLA SCEDOLA	
VERBAZAMENTO ALLA FONDAZIONE CARITAS ITALIANA	
VERBAZAMENTO ALLA FONDAZIONE CROCE ROSSA ITALIANA	
VERBAZAMENTO ALLA FONDAZIONE PROTEZIONE DEL TERRITORIO E DELLE ACQUE	

91013840318

Davčna številka Sklada Dorče Sardoč je: 91013840318

KZ - Zeleni sistem, referenčno podjetje za izpolnjevanje prijave dohodkov in zbiranja prispevka 5 tisočink.

Vsem, ki bodo 5 tisočink namenili skladu, bo KZ priznavala popust pri izpolnjevanju obrazca 730.

Gorica
Korzo Verdi 51
tel. 0481 82570
fax 0481 549824

Trst
ul. Ghega 2
tel. 040 362941
fax 040 361389

Cedad
ul. Manzoni 31
tel./fax 0432 703119

Approfondimenti

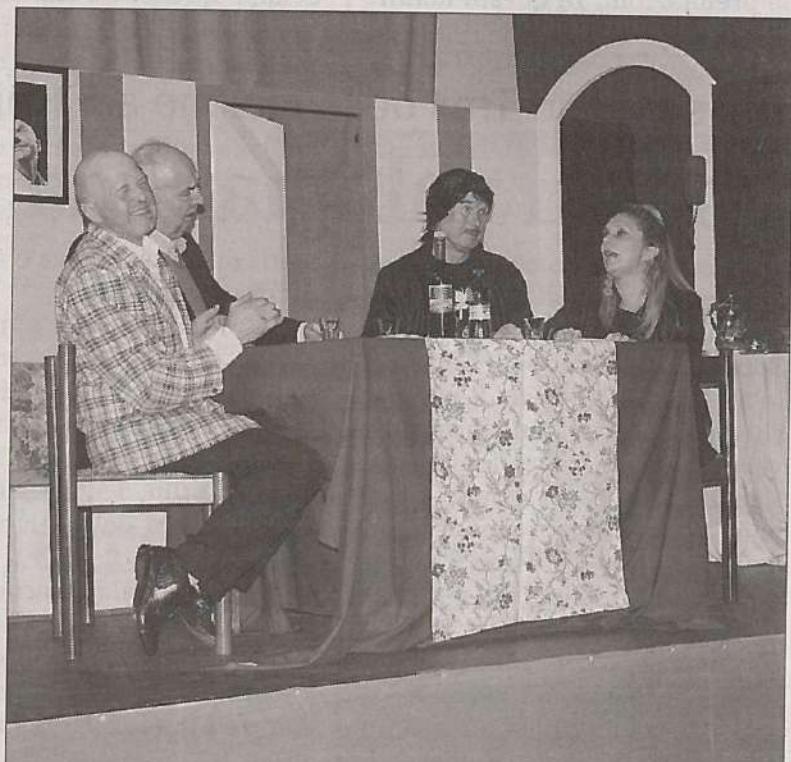
Kar jo pieje kukuca, junij v Rečanski dolini

Kulturno društvo Rečan - Aldo Klodič je an letos parpravlo bogat program za mesec junij, "Kar jo pieje kukuca".

Začne se v saboto, 18. junija, v Dolenjem Bardu, kjer bo tradicionalna vičer "Zapuojojo na sred vasi". Protagonisti bojo Mešani pevski zbor Rečan-Aldo Klodič, Skupina ljudskih pevk Korenina iz Tolmina, beneške rimonike, Beneško gledališče pa nas store se posmejat s predstavo "Trenutki življenja". Če bo slava ura, bo prireditev v dvorani v Platce.

Dan potle, v nediejo, 19. junija, bo pohod čez namišljeno črto. Telkrat bo start v Topolovuem, kjer se ušafamo ob 9. uri. Potle puodemo vsi kupe do Livka, kjer bo ob 12. uri maša, par katieri bo pieu zbor Rečan-Aldo Klodič. Se je trieba vpisat do nedieje, 12. junija (pokličita Luciano na 0432/725072 al pa Mirello na 0432/725048).

V četartak, 23. junija, bo še kries Sv. Ivana na Lužah par Hostnem. Zažgal ga bomo ob 21. uri.

Kar jo pieje kukuca, junij s KD Rečan - Aldo Klodič 18., 19. an 24. junija

Narpriet bo v saboto, 18., v Dolnjem Bardu "Zapujmo jo na sred vasi". Nastopil bojo zbor Rečan-Aldo Klodič, skupina ljudskih pevk Korenine iz Tolmina, beneške rimonike an Beneško gledališče. V nediejo bo Pohod čez namisljeno črto. Start v Topoluovem ob 9. uri. Ob 12. uri bo na Livku maša, peu bo zbor Rečan - Aldo Klodič. V četartak, 23., bojo pa na Lužah par Hostnem ob 21. uri zažgal kries Sv. Ivana.

V Karnahti liep popudan z ramonikami an piesmimi

'Ramonike an piesmi' je bla liepa prireditev, ki jo je organiziralo kulturno društvo Naše vasi iz Tipane. V nediejo, 5. junija popudan, so se zbori zbral v Karnahti v tipajskem kamunu. Sodelovali so zbor Naše vasi, ki je zapieu tudi par sveti maši, združeni zbor Nediške doline, an Barski oktet, na koncu so godci iz Nediških an Terskih dolin s suojimi ramonikami razveselil vse (foto: AP)

novimatajur

tednik slovencev videnske pokrajine

st. 25 (1951)

Čedad, sreda, 22. junija 2016

Il futuro passa anche da qui

Pubblichiamo il documento redatto dall'organizzazione slovena SKGZ a conclusione della serie di incontri 'Il nostro futuro nelle nostre mani' che si sono tenuti tra aprile e giugno a San Pietro al Natisone.

La serie di incontri organizzati dalla SKGZ - Unione Culturale Economica Slovena, associazione di riferimento della comunità slovena in Italia, ha offerto una panoramica sugli strumenti legislativi e programmatici in grado di sostenere un possibile sviluppo economico della comunità insediata a ridosso dell'area di confine con la Slovenia nella Provincia di Udine. Nel corso dei tre convegni sono emerse opportunità e criticità che, con uno sguardo proiettato al futuro, andiamo di seguito ad elencare.

Il Programma di sviluppo rurale (PSR) è rivolto al settore primario, qui strettamente connesso con il settore turistico sia per la tutela del paesaggio sia per la produzione di prodotti tipici.

L'attenzione per il territorio, considerando le opportunità offerte dal PSR 2014-2020, si è focalizzata soprattutto sul ruolo dei GAL (Gruppi di azione locale) nella gestione dei capitoli finanziari dedicati specificatamente a questo tipo di investimenti. Se adeguatamente strutturati - ed è questa una considerazione che tornerà anche in altre parti di questo documento - i GAL potrebbero giocare un ruolo chiave per garantire uno sviluppo armonico dei settori economici in grado di garantire uno sviluppo dell'intera area che va dal Tarvisiano alle Valli del Natisone.

Le criticità del PSR riguardano la mancanza di previsioni specifiche per i giovani che intendano avviare un'attività in zone montane e l'assenza di un riferimento particolare per le zone in cui è insediata la comunità slovena.

Alla comunità linguistica slovena della Provincia di Udine è dedicato l'articolo 21 della legge di tutela (38/2001).

segue a pagina 3

V Rečanski dolini dva dneva v imenu kulture an narave

Lietos je za prireditev 'Kar jo pieje kuka' kulturno društvo Rečan - Aldo Klodić parpravilo zaresi lep program. V saboto, 18. junija, je bla v Dolnjem Barbu kulturna vicér. Sodelovali so mešani pevski zbor Rečan - Aldo Klodić, skupina ljudskih pevk Korenine iz Tolminja, Beneško gledališče an beneške ramonike.

Drug dan je bio po že 23. po-hod 'Čez namisljeno črto' od Ta-polouvega do Livka. Prireditev se bo zaključila v četrtak, 23. junija, s kriesom svetega Ivana, ki bo od 21. ure napri na Lužah (Hostine).

na 6. in 7. strani

Med tiskovno
konferenco
na sedežu
društva Ivan Trink

Intervista al patron della tappa del Giro d'Italia che la scorsa settimana ha incontrato i sindaci

Cainero: "Sviluppo turistico delle Valli, il lavoro prosegue"

È trascorso un mese dalla tappa del Giro d'Italia che ha attraversato le Valli del Torre e del Natisone, con le immagini che hanno fatto il giro del mondo.

Un avvenimento che, comunque la si voglia vedere, ha rappresentato un punto di svolta dal punto di vista della collaborazione tra le

amministrazioni locali, troppo spesso dedicate alla sola cura del proprio territorio. La comune di intenti vista in occasione del Giro è un esempio e un'occasione per fare in modo che la strada intrapresa sia appena iniziata. Ne è convinto Enzo Cainero, patron della tappa, come ci spiega in questa intervista concessa al nostro settimanale.

Cainero, iniziamo dalla cosa più recente: lei la scorsa settimana ha incontrato a cena i sindaci delle Valli del Natisone e i membri del comitato organizzativo della tappa. Cosa vi siete detti?

"La sostanza dell'incontro è quella di non lasciar cadere quanto di buono è stato fatto con l'evento, sarebbe davvero sciocco far sì che si perda l'attenzione che il Giro ha dato al vostro territorio, abbiamo quindi parlato della necessità di impostare un programma

di medio-lungo termine per lo sviluppo turistico del territorio. Ai sindaci ho chiesto che mi prepari-

no una lista di iniziative che si possono concretizzare."

segue a pagina 3

Podjetje Rutar si utira pot v Italijo

Z začetno naložbo in višini 10 milijonov evrov si družinsko polištevno podjetje Rutar iz avstrijske Koroške utira pot v Italijo. 14. junija so namreč v Tavagnacco uradno odprli poslovnično prodajne distribucije Dipo.

beri na 4. strani

Prav tako

"Dragi prijatelji Slovenci, veliko smo skupaj naredili (...), na tej poti moramo nadaljevati, na poti miru in sožitja."

Roberto Dipiazza, nov izbrani župan

V nedeljo je bil pooblaščen način izvajanja pravil o delu v slovenskih podjetjih.

Ze 23 let napřían nazáj čez namísljenou cíto

ouvrage

novi matajur

Sredstva za projekte za ovrednotenje slovenskega jezika, zgodovinske in kulturne dediščine iz zakona 26/2007

KD Rečan in Združenje don Eugenio Blanchini uspešna na razpisih Dežele Furlanije-Julijanske krajine

Kulturno društvo Rečan in Združenje Don Eugenio Blanchini sta med prejemniki prispevkov za projekte, namenjene ovrednotenju jezika, zgodovinske in kulturne dediščine. Seznam manjših slovenskih društev, organizacij ali ustanov, ki so bile uspešne na razpisih za proračunski leti 2015 in 2016, je objavila Služba za jezikovne manjšine Avtonomne dežele Furlanije - Julijanske krajine. Projekti se financirajo s sredstvi iz 10. odstavka 18. člena deželnega zakona 26/2007 (tako imenovanega zakona za Slovence), za oba razpisa pa je bilo na razpolago nekaj več kot 91.300 evrov.

Leta 2015 se je iz Benečije na razpis prijavilo samo Kulturno društvo Rečan. Na Deželi so sklenili, da bodo podprli Senjam beneške pesmi in ga uvrstili celo na drugo mesto za projektom Združenja cerkevnih pevskev zborov iz Gorice "Govorica manjšine na spletu". S tem festivalom, ki se lahko ponaša z dolgo tradicijo, saj so prvega priredili že leta 1971, organizatorji želijo dati mladim možnost, da preko svoje ustvarjalnosti okrepijo znanje slovenskega narečja. Pri društvu Rečan bi radi na naslednjem Sejmu beneške pesmi, ki bo letos jeseni, uvedli posebno "Nagrado Aldo Klodič". Z njو bi radi spodbudili pisanje pesmi, ki so izraz

okolja: to pomeni besedilo povezano z beneškim prostorom, njegovi mi težavami, posebnostmi in zgodovino, melodična ter intimna glasba in skrbna izbira besed, da se ohrami beneško narečje. Takim pesmim bi radi pri KD Rečan posvetili tudi večer na letošnjem Sejmu beneške pesmi. Kot ponavadi bodo izdali tudi zgoščenko in brošurico z besedili.

Med ostalimi prejemniki prispevkov za leto 2015 so še Slovens-

ski klub za projekt Magajna100, Združenje staršev osnovne šole in vrtca s slovenskim učnim jezikom Romjan za pobudo "Giovani ed anziani uniti nella memoria e nel divertimento" in Kulturna zadruga Maja za postavitev obeležja padlim slovenskim vojakom v 1. svetovni vojni v Doberdobu in izid monografije Resia/Rezija. Štirih projektov pa Dežela FJK ne bo financirala.

Na razpis za proračunsko leto 2016 so slovenska društva in orga-

nizacije prijavila devetnajst projektov, na prvo mesto pa se je uvrstilo Združenje don Eugenio Blanchini s projektom "Arhitekture slovenske prisotnosti na spletu". Združenje bo za njegovo izvedbo prejelo 25 tisoč evrov.

Med prejemniki prispevkov so še Godbeno društvo Nabrežina (Skupaj z'gud'mo 2016), Slovensko kulturno društvo Ivan Grbec (Ivan Grbec: skladatelj in pedagog), Kulturna zadruga Maja (Odkrivajmo talente Across the border 2016), Slovensko otroško in mladinsko pevsko društvo Vesela pomlad (Naš planet v pesmi in besedi), Slovensko kulturno društvo Lipa (Dogodki in doživljaji tek kom strašne svetovne vojske - tisk in prevod dnevnika, ki ga je pisal Michael Žagar med prvo svetovno vojno in v obdobju fašizma 1914-1929) in Slovensko kulturno rekreacijsko društvo Briški grič (C'era una volta... tra storia e tradizioni popolari).

Na ta razpis so se prijavili tudi Študijski center Nedija, Center za kulturne raziskave Bardo (oba s projektom, posvečenim potresu) in Slovensko kulturno središče Planika s prvim delom projekta "Spoznajmo govore Kanalske doline", a niso prejeli dovolj visoke ocene, da bi bile njihove dejavnosti deležne finančiranja.

Beneški večer v Tolminu

"Tam za goro je 'na majhana deželica, ki bi jo muorli vsi Slovenci lepuo poznat. Se kliče Benečija." S temi besedami je Margherita Trusgnach prvi petek po julijski polni luni v poletnem turistično živahнем Tolminu, na terasi bara Paradiso, uvedla Beneški glasbeno literarni večer z Barskim oktetom in tremi pesnicami iz zamejstva. "Gih de zad sta Idarska in Rečanska dolina, iz katere smo doma Claudia, jaz in Andreina; malo buj napri je Terska dolina, iz katere je doma Barski oktet. Govorimo različna slovenska narečja, vsl se pa čutimo Slovence in bi radi taki ostali, četudi šele danes pri nas močno pihajo nacionalistične sile in naumnosti ljudi nas gledajo uničat". Tako je Margherita predstavila nastopajoče in opozorila na žal slovenstvu tudi danes ne tako naklonjenjo italijansko politiko v zamejstvu, še posebej v Reziji, ki jo je tudi omenila, ter nas po-

vabila, da obiščemo kraje, kjer so doma.

Oj judje dolin... so najprej zapeli pevci iz Terskih dolin, ki od leta 2008 delujejo kot Barski oktet. Pojejo predvsem v slovenščini in slovenskih narečijih videnske pokrajine, v svoj repertoar pa vključujejo tudi pesmi v drugih jezikih. Oktet je nekoč vodil David Klobič, danes pa poje pod taktirko Davida Tomazetiča.

Ko je glasba utihnila, se je oglasila poezija, ki so jo z besedami teli zemlje prebriale Claudia Salamant, Andreina Trusgnach in Margherita Trusgnach, vse tri tudi v Posočju že znane pesnice. Večer je bil lepo obiskan, obiskovalci so nastopajoče toplo sprejeli in ce so bili med njimi tudi gostje iz tujine, turisti, so lahko izvedeli, da tam, na drugi strani hriba, v Italiji, tudi živijo Slovenci. (M. Manfreda in M. Trusgnach. Foto: Walter Bastiani)

V nebu luna plava v saboto, 3. setemberja

Kulturno društvo Rečan_Aldo Klodič organizava srečanje med pesniki, pisatelji an drugimi ustvarjalci. Gostje vičera v Kovačuovin senike bojo Federico Galvani, Marisa Scuntaro, Silvana Chiabai, Dana Ivančič an Elisenia Gonzales. Začetek ob 20.30.

'V nebu luna plava' v saboto, 3. setemberja

Kulturno društvo Rečan_Aldo Klodič organizava an lietos srečanje med pesniki, pisatelji an drugimi ustvarjalci. Gostje vičera, ki bo v saboto, 3. setemberja, v Kovačuvin senike na Liesah bojo Federico Galvani, Marisa Scuntaro, Silvana Chibai, Dana Ivančič an Elisenia Gonzalez. Začetek ob 20.30.

razno

Star senjan v Kravarju, kjer tudi te mladi uživajo

Združeni zbor Nedških dolin je v nedievo popadan ponudil vsemi, ki so paršili v Kravarju, pru liep koncert.

Sob ble take plesni, ki so jih ljudje tiso poslušali, druge pa, ki so jih piel pod glasom tudi oni!

Star Senjan v Kravarje... Star, zak je biu ku par starim: klopi, mize, za jest an za pit, ramonike, vasnjan an parjatelji, ki se ušafojo za poklepetat na sred vasi, kjer otoc morejo letat fraj, plesat na brejajrju kupe s te velikimi, kjer so godili Valli folk, Skednj an Trio Matajur, igre, pohod za spoznat stare furnaže, kjer so ankrat runal japo, pa tudi iti gledat jamo, kjer so živiele (lohnji živjo še) krivapete, pravce, sveta maša, tonkači, stari an mladi, ki tonkajo v turme... Star senjam za vse tuole, pa "mlad", zak smo videole puno mladih prid v telo vas an uživati z veseljam, kar ponude an seznam po starim.

Vasnjan so se puno potrudili za sprijet lepou ljudi, ki so gor paršili zaries na puno. Puno so se potrudile Patrizia an Ingrid, ki so tiele posvetiti tele tri dni sejma možan attatu. Za tiste, ki ne vedo, je biu Pietro Qualizza – Petar Topoluken. Zapust nas je na naglim adno lieto od teg. Petar je biu med tistimi, ki imajo zlo par sarcu naši vasi, naš jezik, navade, kulturo. Puno krat je ratalo, de se nieso vsi strinjali, bli dakkord, na kakuo je on tuole dokazaval, pa mi, ki smo ga lieuš spoznal tele zadnje lieta, vemo de je zaries ljubu našo zemjo an naše ljudi.

Takuo Patrizia an Ingrid sta organizale v njega spomin kulturni program, kjer so ble krajice naše plesni, ki jih je zapieu združeni zbor Nedških dolin, naši stari plesi, ki jih je zaplesala folklorna skupina Živanit, an še harmonikaši, ki so godili cieu popadan naše vesele domače viže.

Patrizia an Ingrid četa zahvalit vse, ki so paršli gor, an tudi podtatanski kamuna, ki je parskoču na pomuoč organizatorjam sejma s pulminam za preuažbat blaguo, an kamunske dieluice, ki so poskarbel

Zvestuo so vsi gledali folklorno skupino Živanit, še posebno kar je plesala pri stare plesne naših vasi, početauko an potresauko. Kulturni program je biu posvečen vasnjaju Petru, ki nas je setemberja lanskega leta na naglim zapustu. Na fotografiji gor na varhu videmo njega ženo Patrizio an hči Ingrid, ki sta za zahvalo šenkale plesaucem an pieucam adno priznanje v njega spomin. Potle ta za šuolo so godci naših dolin godili na ramoniko an druge štrumente.

"Nam je všeč uživat z besedami", tel je, takuo ki je v saboto zvičer poviedala Margherita Trusgnach - Tarbjanova v imenu kulturnega društva Rečan - Aldo Klobič, pomen literarnega branja 'V nebu luna plava', ki je od leta 1993 parklicalo v Rečansko dolino vičku devetdeset pesnikou an pisateljou.

Tudi v saboto smo imiel parložnost poslušat, v Kovačuven senike na Liesah, različne izkušnje an iziske, kupe z lepo glasbo. Glasbenik je Federico Galvani, ki pa je tudi napisu puno besedit za furlansko glasbeno skupino Arbe Garbe. Zanimivo je, de Federico živi že puno liet v Utani, v podutanskom kamunu, saj ima tudi beneške korenine.

Federico je godu na ramoniko, spremļju ga je parjatevo Roberto na kontrabas, obadva sta igrala tudi, kar se je predstavila Marisa Scuntaro. Pevka in raziskovalka ljudskih piesmi (je bla pred kratkim tudi v Dreki, se zaries puno trudi, de se na zgubitjo stare piesmi, pričejanja že parlietnih judi), Marisa je piela po italijansko, beneško (piesam, ki ji jo je storila spoznat žena iz Ofjana), furlansko an rezijansko ('Da jöra ma Čaninača', ki jo je raziskoval Pavle Merkù).

Sledila je Maria Elisenia Gonzalez. Rodile se je v Medellinu v Kolumbiji, že štirinajst liet pa živi v Špietru. V Medellinu se je učila literaturo, dielala je v školah an knjižnicah, tle par nas pa sodeluje tudi s školami, predvsem z dvojezično, s katero je parpravila posebni projekt za otroke povezan z nje rojstnim mestom. Nji je všeč puno vse tiste, kar je povezano z otroštvom an z naravo, an tuole se čuje tudi v poezijah, ki jih piše an ki jih je prebrala v seniku.

Gost literarnega branja je bla tudi Dana Ivančič, pesnica iz Bovca, soustanoviteljica literarnega kluba Bovec, ki združuje vič generacij pesnikou an pisateljou. Prv pred kratkim so v Bovcu spargeli literate iz Benečije, teda je bla tud parložnost za povarnit vabilo an poslušat zanimiu slovenski glas.

A fianco da sinistra Silvana Chiabai, Dana Ivančič, Maria Elisenia Gonzalez e Marisa Scuntaro, qui sotto alla fisarmonica Federico Galvani accompagnato al contrabbasso da Robert

Na Liesah smo še ankrat užival z besiedo

Literarno branje 'V nebu luna plava' je organizalo kot ponavadi društvo Rečan - Aldo Klobič

Srečanje se je zaključilo s Silvanom Chiabai - Vodopivecovo, ki je doma iz Rečanske doline an če že

puno liet živi v Ažli, kjer diebla an prodaja dobre gubance, ki jih poznajo povserode. Silvana piše v

slovenskem beneškem narečju zlo preproste pa občutljene poezije.

Na koncu so seveda godle še ra-

monike, kar je že znak skor vsa kulturne prireditve po naših do nah.

Quello che si avverte, incontrando e sentendo parlare Marisa Scuntaro, è una grande passione ed il desiderio di mettere al servizio degli altri quanto non appartiene alla musica tradizionale popolare: che non è di chi, chissà quando, l'ha pensata e scritta. Altrimenti non sarebbe popolare. È patrimonio comune.

Marisa fa questo, l'ha dimostrato anche di recente nell'incontro 'V'nebu luna playa' a Liessa, cantando, oltre che in friulano e italiano, anche nello sloveno della Val Resia e delle Valli del Natisone. Con una pronuncia da far invidia a molti, lei che proviene da Gemona (dove vive, ma ha vissuto la sua infanzia a Racchiuso di Attimis, più tardi a Udine).

Marisa Scuntaro, cofondatrice della storica band di folk revival Sedon Salvadie, il primo gruppo a suonare con spirito nuovo le musiche tradizionali del Friuli, attivissima come cantante, ricercatrice e cultrice di tradizioni popolari (nel suo repertorio però anche musiche su testi più recenti, come quelli del poeta di Andreis Federico Tavan), due anni fa ha raccolto in 'Dindarine dindarone' (libretto con 24 testi, illustrazioni di Federica Pagnucco, edizioni Kappavu) quello che sino a quel momento era il compendio della sua attività di ricerca, che ha riguardato anche la zona prossima alla frontiera abitata dalla comunità slovena.

Quali sono le origini di questa sua passione per la musica tradizionale?

"Fuori dalla chiesa di Racchiuso, nel comune di Attimis, quand'ero piccola, mia nonna amava cantare. Cantava quella vilotta, 'Dindarine dindarone'. C'era il vespero, la sentivo canticchiare, tutto è iniziato lì. Poi, da adulta, ho

"Cerco la musica che si sta perdendo perché resti traccia di questa ricchezza"

Incontro con Marisa Scuntaro, ricercatrice di canti popolari

Marisa Scuntaro

Dindarine dindarone

Illustrazioni di Federica Pagnucco

Libri con CD
KAPPA VI
didattiche

iniziato ad ascoltare la musica tradizionale, a buttare l'orecchio a certi canti. Ho cominciato a cantare per conto mio, poi assieme a Giulio Venier e ad altri è nata La Sedon Salvadie."

Oltre alla musica, al canto, c'è però anche la sua attività di ricercatrice.

"La musica e la ricerca sono in tanto il veicolo per conoscere luoghi e lingue. Io, che sempre usavo l'italiano, ho recuperato la lingua della mia infanzia, il friulano, ma questa ricerca mi ha permesso anche di scoprire un sottobosco di lingue e tradizioni, in questa regione, piccolo ma ricchissimo. Perché dobbiamo cantare in inglese, dico sempre, quando abbiamo qui da noi così tante lingue?"

Come ha iniziato, qualche informazione e un semplice registratore in mano?

"Sì, senza essere preparata. Una delle prime volte un sacerdote che

mi aveva contattato mi ha detto: bello quel canto che ho sentito, ma da noi ad Avasini ce n'è uno più bello. È stata una sfida. Certo, spesso vado ad alcuni appuntamenti a vuoto, certe volte ti aspetti il canto tradizionale e invece ti cantano cose recenti, magari perché le cose antiche le hanno dimenticate, non hanno più occasione di cantarle. In tutto questo sono stata supportata da molte persone, una su tutte, la professoresca Silvana Schiavi Fachin."

E l'incontro con l'area slovena di questa provincia?

"Resia la conoscevo da prima. Dagli anni Ottanta ho poi conosciuto Ližo Jussa, grande suonatore, un maestro. Ricordo ancora i suoi duetti con Gusto, che suonava la foglia. Poi da voi ho conosciuto Angelico Piva, Bepi Chibudini, che mi hanno dato dei contatti.

Chibudini mi ha accompagnato a Pegliano dalla signora Luciana, che ora non c'è più, da lei ho raccolto una bella ninnananna che compare anche nel cd del libro 'Dindarine dindarone'. Nella valle del Torre, grazie a Igor Cerno, ho conosciuto Liduina di Platischis e le sorelle Melissa di Prossenico. L'anno scorso, a Friuli Doc, ho conosciuto invece Margherita Trusnach che mi ha messo in contatto con le sorelle Cicigoi di Ozneibrida e con altre persone. Devo ringraziare davvero tutti, chi ha cantato e mi ha insegnato, ma anche chi mi ha accompagnato. Vorrei continuare, sarebbe anche interessante registrare le stesse persone a distanza di tempo, per vedere come cambiano i canti. Vorrei continuare perché resti una traccia di tutta quella ricchezza. Non sono una studiosa, quello che faccio è un prestito, le cose le lascio dove le prendo." (m.o.)

Z Margherito beneška poezija v Gorici

“Fare voci Gorizia”, takuo se kličejo srečanja, ki se odvijajo v tistem mieste v teku malomanj cielega lieta, ankrat na mesec, an vsaki krat v drugim prestoru. Fare voci Gorizia, za stuort srečat an se spoznat ljudi, ki ustvarjajo razne viže umetnosti, od besiede do glasbe. Parvo srečanje jesenskega ciklusa je bluo v petak, 30. setemberja zvičer, v gostilni Al Cantuccio. Tisto vičer so se pred publiko predstavili Alberto Princis, ki je za telo parložnost napisu posebno pismo Gorici (“lettera a Gorizia”), an Margherita Trusgnach, ki je prebrala parvo v našim slovenskim narečju an potle po italijansko nekaj sojih piesmi pod naslovom “... an potle tista praznina / ... e poi quel vuoto”. Lepuo je poviedala, odkod parhaja, kakuo se je ohranila naša slovenska beseda, brez slovenskih šuol, saj tista je nastala malo vič, ku trideset liet od tega. “An tela šuola nam da trošt, de naše mlade generacije bojo le napri guorile an pisale po slovensko”. Med besiedami Alberta an Margherite je godla na kitaro an piela Ambra Drius. Nje posebni glas je očarau vse nas. Z njega violončelom pa nam je stuoru sanjat zelo pridan Andrea Cernecca.

KD Rečan_Aldo Klodič vabi na festival, ki bo 5. in 6. novemberja na Liesah

Parhaja XXXII. Senjam beneške piesmi... 19 novih komadov an puno presenečenj

Smo čakal an čakal, pa na manjka vič puno! Miesac november parhaja an z njim tud naš Senjam beneške piesmi, glasbeni festival, ki ga že dvainštrideseti krat organizava Kulturno društvo Rečan Aldo Klodič. Lietos bo v soboto, 5., an v nediejo, 6. novembra, v telovadnici na Liesah. Išti krat bomo čul, ka vse nam parnese, že seda pa vam moremo poviedati, da bo telkrat še posebno zanimiv, interesant. Postlusal bomo devetnajst novih piesmi v nedškem, verskem an rezijanskem dialektru. Kajšan se vrača na Sejam po puno letih, marskajan pievac ali bend pa je "new entry", med tekmovalci pa so več mladih ku prejšnje letu. Ku po navadi bo publika v nediejo vbrala narbujoče ri piesmi, narbujoš glasbo, narbujoš besedilo, te mladi (under 30) pa bojo tudi glasoval sojo narljuboš piesam. Novost tele izvedbe pa je posebna nagrada Aldo Klodič. Pobeni gostje hetosnjega festivala bojo pieuci an glasbeniki kupine Elabanda iz Ajdovščine, ki bojo nastopili v nedievo popadan.

V teli an naslednih številkah Novega Matajurja pa vam redstavljamo vse skupine an pieuce, ki bojo tekmovali na 2. Sejmu beneške piesmi.

Fabio Feruglio
Kovac

Si godu že na Liwstocku 2015, si član benda Bl Evolution an Barskega oktetka, si piev v Krajici Vidi na Prešernovi proslav... an seda še Senjam beneške piesmi! Je ku de bi blu 'made in Beneščija'!

"Se troštam, de je ries takuo, bi blu ponosan na tuole... Gost an

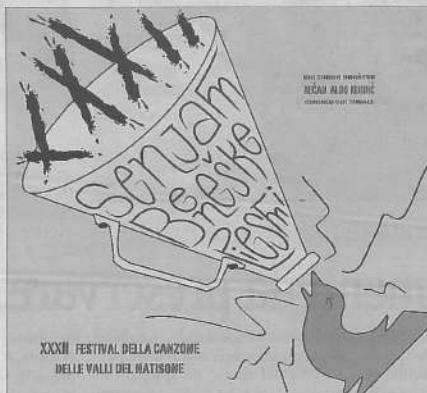
iet s paratelj je zame zlo važno an san vesel, de san dobui se tele parložnosti."

Kuo misleš, de bo, tel tuoj parvi nastop na Sejmu?

"Te parvi mujo cilj je se zmislit vse piesmi, ki jih bom godu različnimi bendi! Se hecam, predvsem bi se teu zabavat z vsieni, ki bojo na Sejmu, an prezivet dva lepa dnave..."

Toja piesmas guori go mez kuo je bluo ankrat njega dñi živet gorah. Ker pomien ima za te, ki si kupu hram med goram?

"Ist sam napisu glasbo, besiede so pa od emigranta iz Pleščic. So njega spomin na otroške lieta... Živjet med goram je nore bit buj težko an manj komod, pa zame je lieu an buj stilizativno. Piesama mi posreduje telo koncept, de se trudit za njej, ki varješ an ti ki je všeč, je nimar bujš kui bi komod v iekem kraju al situaciji, ki te na zanima an ti na pomeni nič."

XXXII FESTIVAL DELLA CANZONE
DELLE VALLI DEL NATISONE

Igor Cerno
The Preklets

Na temelj Sejmu je puno novosti, pa Prekletsi sta že adna konstanta. Al bo konstanta an tuole, de se bota uvarstil dost vesoko, pa ku ponavade ne pru na varh?

"Recimo, da to je souse odvisno od kje ti gledaš. Če oberneš levestico, po starci nadavi, se uvarstimo kuj malo poten kuj David Klodič..."

Že neki liet od tega si peu o novem živjenju an novih sajn... seda še ankrat pišeš, de bojo parše nove sanje an nou... dost cajta ga bomo še čakal an ka more ratat, de pride?

"Ne toliko časa ... kriza je že kle, čakamo revolucion!"

Prekletsi imata nimar kako presenečenje na odru... bota lietos parpejal tud kakega starega partizana, de bo peu al godu vam?"

"Lietos vas bomo souse presenetli zuj ta, ker parvič znamo akorde od začetka do konca piesmi ... že dvije lieta vadimo! Dostavim, ke ne bi blo no takto veliko prešenečenje videti na odru kaščna staraa partizana; kaščna mladaa pa ja, to ries bi blo veliko prešenečenje!"

Denis Pascolo,
The Koča

Publika Sejma te pozna lepou, sa si že piev z LFD Acoustic Experience. Kduo pa so The Koča?

"Lietos smo tiel parnest adno buj energično piesam. An takuo z mano an Flaviom bojo godli še baterist Fabio an flautistka Marta. Lisa, ki je bla druge lieta z nami, bo pa med publiko kupe s tistim, četartim članom bendu, ki dne lieta od tega je, na nek način, kuku dol z odra."

Naslov vase piesme je Srečni bošč. Go mez kuore guori?

"Srečni Bošč je kraj pod Mužčami, kjer so ankrat njega dni pasli živina an se šufačo koče. Tel kraj, takuo ku puno reči so za san donas navadne, ne pade tarkaj tu oko. Pa če ga dobro pogledaš, videš, de je poseban. Je ku adna vez s preteklostjo, s tardim dielom, narava an tradicijami. Leseni tramuvovi an kamni hraničijo spomin na našo kulturno bogatijo, ki je del nas... an nas zmislejo na vse tuole, če jih bomo znal poslušat".

Lietos vas je na Sejmu pune iz Terske doline, polovica piev cu Barskega oktetka. Kduo bo dobui muotranjo, barsko tekmo?

"Nas le tarkaj, de bomo nardil konac hegemoniji Igorja Cerne! Publika bo sigurno opazila talent Fabia. Za nas bo veliko zadoščenje, šodisfakcija, posredovat naše emocije an energijo an probat zabavat publiko an se zabavat z njo an mi."

Flavio
Cerno

So nam jal, de se pari, de poje Barry White, kar pojesh ti. Pa si ti, ki posnemaš njega ali je Barry White, ki će bit klavir Flavio Cerno?

"Na viem, mi je že kajšan tuole jau, de bi mi probat go posneti. Pa iskušam nucat moj glas, more bit, de je res podoban, šigurno pa je, de je Barry White buj sekci ku ist."

Kuo je za adnega Barjena piet po nedško, pride reč v nareču, ki ni tuoje?

"Kajšna basieda je no malo buj težka za zastopiti, šigurno pa ne izguorit. Se lahko zlo dobro zastopemo med nam, sa ni tajšnjih razlik al jih sploh ni... razen če si jih nočemo ustvariti sami, če nočemo postaviti ziduove, kjer jih ni."

Ka boš skušu posredovat publiki s piesmijo "Smo se rodil pokoncu"?

"Telo vprašanje si postavljam an ist, kar prepievam piesam. Bi mu probat posredovat an notranji mir, veselje za tiste, kar si doseg, kar imas že neka lieta pa ni nimar takuo. Človek imam notar v sebi puno različnih občutkov... Pa bota že vidli, kar bota čul piesam."

GIORNALINO DEGLI SCOLARI DI CEPELTISCHIS DI SAVOGNA UDINE
MAESTRO PAOLO PETRICIG

So ble take lieta, de po naših šolah smo se učil runat "ašte", de Italija je bla narljeva daržava na svete an de italijski jezik je blu te narlieusi... an če smo pregorul po slovensko, so nam dal "multo". An vse kar je bluo našega, je bluo za zataj, zak nie bluo nič uriedno. Le tiste lieta so bli drugi učitelji, ki pa so znal gledat buj napri an so učil otroke, de po naših vaseh, an če smo bli reuni za kar se tice sudu, smo imiel veliko bogatijo: znanje naših te starih an našo kulturo. Med telimi učitelji je blu tudi Paolo Petricig. Pošalj so ga učit v Cepleščic. Paolo je učiu zgodovino, zemljepis, italijansčino an vse druge materje iz bukv, ki so jih imiel po vsih šolah, pa tudi iz našega okolja. Z njim so runal take posebne reči, de šele lieta an lieta potle so jih začel dielet drugod. Med telimi je blu tudi an gornalin. Z njim spoznata kajšan učitelj je blu Paolo Petricig, kuo je učiu "kiek vič" naše otroke tistih liet.

Anno IV, numero 6, 31 marzo 1965

Dalla quinta classe di S. Pietro al Natisone abbiamo ricevuto degli articoli. Abbiamo scelto per la pubblicazione il seguente, scritto da Elio Sittaro,

I CONFETTI

Per carnevale io e i miei compagni ci siamo messi in maschera.

Abbiamo fatto il giro del paese, e quando entravamo nelle case facevamo un po' di confusione: chi cantava, chi batteva sul tamburel-

lo, chi ballava.

Prima di uscire ricevevamo qualche uovo o qualche soldo. In una famiglia la padrona, prima che noi uscissimo, ci ha dato un cotechino, non intero, ma un pezzettino soltanto. Noi ci siamo lamentati.

Ci siamo permessi di farlo perché tutti noi abbiamo confidenza.

La padrona vende dolci e altre robette nel-

le feste paesane, vicino alle chiese.

Le nostre lamente non sono valse, anzi lei non voleva darci più niente; noi le abbiamo detto che le portavamo via la pecora dalla stalla.

Lei è andata di corsa in stalla, ha slegato la pecora e l'ha portata in casa, perché aveva paura che gliela portassimo veramente via. Le nostre risate non finivano più.

Siamo rimasti ancora un po' in casa sua, e abbiamo visto che la pecora faceva tanti confetti, neri, ma nessuno voleva prenderli.

Noi allora ci siamo messi di nuovo a ridere, mentre la donna malediceva la sua pecora. Alla fine ci ha dato il cotechino e noi siamo andati via, per Vernasso.

Elio Sittaro

KD Rečan_Aldo Klodič vabi na festival, ki bo 5. in 6. novemberja na Liesah

Parhaja XXXII. Senjam beneške piesmi... 19 nuovih komadu an puno presenečenj

Smo čakal an čakal, pa na manjka vič puno! Miesac november parhaja an z njim tud naš Senjam beneške piesmi, glasbeni festival, ki ga že dvainadesetkrat organizava Kulturno društvo Rečan_Aldo Klodič. Lietos bo v saboru, 5., an v nediejo, 6. novemberja, v telovadnicu na Liesah. Išti krat bomo čul, ka vse nam parnese, že seda pa vam noremoo poviedat, de bo telkrat še posebno zanimiv, interesant. Poslušal bomo devetnašt novih piesmi v nediškem, verskem an rezjanskem dialetku.

Kajšan se vraca na Senjam po puno letih, marskajan njevac al bend pa je "new entry", med tekmovalci pa bo še vič mladih ku prejšnje lieta. Ku pa navadi bo publiku v nediejo vebral narbuoše tri piesmi, narbuojoš glasbo, narbuoše besedilo, te mladi (under 30) pa bojo tudi glasoval sojo narjušbuoš piesam. Novost tele izvedbe pa je posebna nagrada Aldo Klodič.

Posebni gostje lietošnjega festivala bojo pieuci an glasbeniki skupine Elabanda iz Ajdovščine, ki bojo nastopil v nediejo popadan.

V teli številki Novega Matajurja vam predstavljamo še sedan protagonistu 32. Sejma beneške piesmi.

**Andrea Trusgnach
S(h)arp**

Duo so S(h)arp an kam so šli Shape? Ste odrijevali kiek, pa nimateva oblike?

"V glavnem Sarp niso Shape. Sem biu napisu besedilo za Senjam an potle, ker Shape niso imeli dost cajta, smo nastavili skupino, de bi igrali tolo piesam. Ime

S(h)arp smo pa vebral, zak imamo adnega Kovača v skupini, takso smo pomisili na kako orodje sarp, klavdo itd."

Ste kiek sprememljan za kar se tiče glasbe? Ste zapustili prejšnje stuotjetje an stopili v novo?

"Glavno idejo za glasbo je imeu David Dorth an se lepno veže na besedilo. Na viem, če smo že stopli v novo stuotjetje... more bit, de lietos smo parnesi nek buj agresiven sound."

Kajšna nevihta je v Garmic, de takuo garmi? Al vaša piešam ne guori go mez neviht?

"Nevihta v Garmic zna bit strašna, ker grom odmeva v ostri dolini. Drugače besedilo je v glavnem pravca, ki smo si jo bli izmisliš kar smo bli mičkeni an smo gledali pruotki Humu, ki ima obliko vulkana."

**Stefano Tomasetig
The Travelers**

Kam potujejo The Travelers? Zaká ste vebral telo ime?

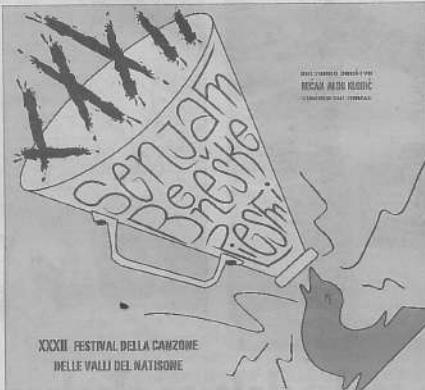
"Se kličemo takuo, zak vsak od nas ima svojo pot za prehodit v živjenju, pa smo se odločil tud uživat kupe adno potovanje "extra", tisto za gost na telem Sejmu. Ime smo po vebral telo potjeti, kar smo bli zaries po svetu: v Argentini, na Hrvaskem, v Olandi... pa smo se menalo po WhatsApp od adnega do drugega konca sveta... pa samuo kar smo miel wifi, zak Travelers potujejo kamar ciejo... posebno pa kamar morejo."

Vaša piešam je "Kuo dopovedat". Ka četa dopovedat publici Sejma, pa na vesta kuo?

"S telo pjesmijo smo tel zahvalit naše doline, ki zauoj adne al te druge stvari so že skor umarle. Pa an će umierajo, bojo za njmar ostale naša hiša, kjer smo se rodil an nardil vse tiste, ki je bilo moč za živjet, za na zgubit našo zgodovino, našo kulturo, našo dušico. Prv tuol na vemo, kuo dopovedat."

Kui je tuole, de ste se odločil, de bota nastopil na Sejmu?

"Na začetku smo bli samou ist, Matija an Matteo, potle se je parduruš tud Marco. Umes sama piešam je prva klicala na vas glas adno ramoniko... te k'jo bo godu, bo pa presenečenje."

XXXII FESTIVAL DELLA CANZONE
NELLE VALLI DEL NATISONE

**David
Klodič**

"Vrača se dan" je naslov toje piešem... an vrača se tud David Klodič... vse pa Sigurno znamo, kam je šu KloDI?

"Vse se vrača, priet al potle, a po navadi v drugi oblikli, kjer cajt an življenje nas nevidno an neopazno spreminja. Takuo lietos na bo KloDJ-a, po tu posluži Davida Tomasetiča, ki je prevzeu vlogo spodbuditelja najmlajših an mi je dnu možnost, da se spet lahko posvetim svoji glasbi."

Kajšna je toja nova piešam?

"Na viem, če je moja piesam napisana za zmago. Ampak sem prepricač, de je dovolj lepa, de prehitim Igorja Černia, ki med drugim bi moral se zaviedat, de, kier te zadnji bojo postali te parvi, on niema pru obedne možnosti prit do zmage."

Se nam pari, de tel Senjam ratava nimar buj mlad an tuole je tud liep rezultat glasbene šole. Dost tojih učencu bo lietos na odru?

"Pru za pru jih nesan zašteu, ampak sem prepricač, de je glasbeno sluanje ključni razlog za kvalitetno rast Sejma. Zanimivo je pa, de se mladi ukvarjajo z vsemi žanri glasbe, kar bo dalo lietošnjemu Sejmu veliko raznolikost an bomo lahko poslušal piesmi za vse okuse an starosti."

**Sara Simoncig
Sons of a Gun**

Ka se gaja "okuole punoči", de si napisala piesam s temi naslovom?

"Nuoc je skrvinostna ku ljubezan, zatočuo okule punoči je narbuojsi cajt za se zaljubit (v smislu, de se zavideaš lepotne an čudežnosti oku sebe). Saj ljubezan nesam samuo rožice and tičaci, pa tudi tama nes saldu strašna."

Na odru Sejma ste bli nimar vi te narbuj glasni, pa zadnje cajte ste vebral novo glasbeno pot an imata drug stil. Kajšna piesam bomo slišal telkrat?

"Telkrat bomo še nimar glasni, an če smo nomalo posmal stil: malo po starin an malo po novim... prava novoust je tema piesmi: do sada nesmo še ankul piel o ljubezni."

Na zadnjem Sejmu si udobila nagrado za te narbuojs besedilo an si tud napisala že vič piesmi... A bomo vidli priet al potle tud kako tojo pesniško zbirko?

"Muoran poviedat, de nesam še ankul pomislila na zbirko piesmi, lohni me bo ratalo priet al potle..."

**Jani
Skočir**

Dve lieta od tegga Blue Fingersi si udobil vse, predvsem parvo nagradno oziroma adno svojo sliko. Kuo si mislu lietos podkupit žiriju?

"Eh, lan je blo dobro lieto za mlade, lietos so tud ramonike, tako de je že zgubjena tekma. hehehehe, pa sm ukazu Davidu, de muore igrat nag... takwo dobno sigurno."

A so "Križuci" oto toje piešmi metafore za vse žene peuke, ki si se jih odkriju v benu, za de hoš ti edini protagonist?

"Hahahaha... ja, pieuke ries niso mogle ostati z nami... mogoče je kiek narobe z nami, mogoče pa le z njimi... teda je to prava skrivnost življenja..."

Vsi videmo slike po facebooku, kjer runaš kitare. A bo tela naša priložnost, de videmo tud če godejo al ne?

"Ah... sada niemam obedne, de bi jo lahko godu za Sejnjam... Pa jih imam ne tri u dielu, takuo de za kako drugo parložnost bojo parapravjene... mogoče za Hrupno srečanje druge lieto..."

**Ikelia
Feletig**

"Ti si življenje" prave toja piešam. Pa kdo je tel "ti"?

"Piesama guori go mez življenje, pa jo je napisu muoj tata, takuo de je narbuojs, de om razloži nje pomien: 'Iti čez muorje svojega obstoja, usafat muoč an miez bolečenje... življenje se prebudi v nas ku rož, kajšan krat pa ku močan veter, ki nese proč di našo pamet. Življenje je takuo, provi narest iz njega tuojo narbuojs piesam'?"

Od leta 2008 ne manjka ankul. Ka te parklice vsaki krat?

"Od Sejma mi je zlo všeč entuziazem, navdušenje, ki se ga čuje, kar stopiš na oder. Čut v sarcu an pameti, kje so toje koranice, duh sodelovanja, energija an seveda glasba. Muzika je izrazno an komunikacijsko sredstvo, ki ustvari momente magičnega deljenja an primerjave idej an glasbe."

V trecje gre rado... Na Sejnijih 2012 an 2014 si parsala na tretje mesto, bo takuo an telkrat al bo premagal tel tuoj destin?

"Muorem poviedat, de san bla nimar vesela 3. mesta. Lietos bomo probal presenteti s kaco majhano novoustjo an se troštam, de bo vsemi všeč... zadnjo besedilo ima nimar publike."

**The
Skydrops**

"Ta da(n)!! Al paropravjate kajšno presečenje za Senjam?

"Cieja piesam bo pru za pru adno presečenje. Guormo go mez različne teme, vskakdanje, na smiemio pa vam poviedat kere. Naslov piesmi, kijo je napisu naš bobnar, je tak, zak narpriet nie miela naslova an "ta da da da da da" je bla nje melodija. Potle smo se odločil jo klicat "ta da(n)", zak donas je vse drugače an smo ti primerjat sedanost s preteklostjo.

Ka pricákujete od telega parvega nastopa na Sejnju? Kajšan od vas bo godu tud drugimi, kuo bo teta konkurenca med vam?

"Smo zlo veseli, de bomo nastopil na Sejmu. Predstavili vam bomo naše občutke an ideje tud na glasbenem področju. Naš basist an pieuc bota tekmovala tud pruot nam, pa ne bo problem, interna konkurenca bo dobra tud za nas, de bomo še buj napredoval. Senjam pa je biu nimar odpert za vse!"

Sodeloval ste v projektu Mladaction. Ka vam je parnesu?

"Bota vidli v našem videu, ka vse smo se naučil z Enricom an Teresom. Smo usafal naš stil, adno glasbeno identitet an smo zrasli ku bend. Tel projekt je biu zanimiva an zabavna izkušnja an moramo zahvalit Beneške korenine za telo parložnost."

www.kries.it
slovenska društva
videnske pokrajine

SAN LEONARDO

Rifiuti, dal 4 novembre nuovo sistema
di raccolta per l'indifferenziata

SREDNJE

Manuela, krivapete
an pravce v Potoku

PAGINA 2

STRAN 7

naš časopis tudi
na spletni strani
www.novimatajur.it

novimatajur

tednik slovencev videnske pokrajine

st. 41 (1967)

Čedad, sreda, 26. oktobra 2016

Un segnale d'allarme da considerare

Per quanto relativo, visto il numero non consideravole di elettori che domenica nella nostra regione sono stati chiamati a scegliere la propria amministrazione comunale, il risultato espresso dalle urne non può non essere considerato come un piccolo ma significativo segnale di allarme per la maggioranza regionale di centrosinistra e per tutte le amministrazioni locali la cui guida si riconosce in quello schieramento.

Chi si trova in svantaggio nei due Comuni, Monfalcone e Codroipo, dove si andrà al ballottaggio, e chi ha perso a Ronchi dei Legionari non è solo un nome e un cognome, quello del candidato sindaco di centrosinistra. È un partito che sta governando l'Italia e questa Regione. E che ha da poco perso due città importanti come Trieste e Pordenone. I fari sono puntati, neanche dirlo, alla primavera del 2018, alle prossime elezioni regionali. Può sembrare manichi molto, in realtà la 'macchina' politica sembra correre davvero più veloce di quanto appaia, investendo a volte quelli che sembravano essere dei possibili protagonisti delle tornate elettorali e dando passaggi a nuove e vecchie facce, alcune spinte davvero dalla voglia di cambiamento e di un reale servizio alla 'res pubblica', altri (probabilmente la maggioranza) desiderosi di trovare una poltrona comoda almeno per il tempo di una legislatura.

In tutto questo - cioè, soprattutto, nella tendenza al ribasso del Partito democratico, anche qui in regione - non si può non pensare, ancora una volta, quanto possano pesare ora e quanto potranno nel 2018 le scelte di riforma degli enti locali voluta dalla giunta Serracchiani. Se il voto sarà anche su questa riforma, il Pd ha qualche ragione a preoccuparsi e un buon motivo in più per cercare di invertire la rotta. (m.o.)

Publika in predavatelji na posvetu ob 150-letnici plebiscita

Znanstveni posvet v Špetru

150-letnica plebiscita, ki je spremenil Benečijo

"Izjavljam svojo priključitev h Kraljevini Italiji, monarhični ustavni vladavini Viktorka Emanuela II. in njegovih naslednikov." Te besede so bile zapisane na glasovnici, ki so jo volilni upravičeni v tedanjih deželi Veneto dobili na plebiscitu 21. in 22. oktobra 1866, ko so Nadiške in Terske doline ter Rezija prešle pod Italijo in se je dejansko začelo obdobje hude-

ga in sistematskega (in tudi javno napovedanega) assimilacijskega pritiska nad Beneškimi Slovenci.

Dogajajujo se slovensko-italijanski meji v obdobju pred in po plebiscitu je Raziskovalna postaja ZRC SAZU v Novi Gorici, v sodelovanju z Inštitutom za slovensko kulturo iz Špeta, Slovenskim raziskovalnim inštitutom SLORI, Go-

rškim muzejem, Tolminskim muzejem, Ustanovo Fundacija Poti miru v Posočju in Narodno in studijsko knjižnico iz Trsta ter ob podpori Urada vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ob 150-letnici te prelomnice v zgodovini Benečije, posvetila znanstveni simpozij.

beri na 3. strani

Volilni izidi v občinah Furlanije-Julische krajine, kjer so bile v nedeljo županske volitve

V Nemah imajo županjo, v Tržiču odločilen drugi krog

VSI DOGODKI
TUTTI GLI APPUNTAMENTI
► stran pagina 9

Dokončni volilni izidi v štirih občinah Furlanije-Julische krajine, kjer so bile v nedeljo županske volitve, kažejo, da so novega župana dobili le v Ronkah in v Nemah, kjer zaradi manjšega števila prebivalcev ni predviden drugi krog. V Občini Neme se za novo županjo izbrali Glorio Bressani. Prejela je 685 glasov, kar odgovarja 46,94%. Ostanla kandidata Walter Tosolini in Gabrio Vaccarin sta prejela 29,79% oz 23,29% preferenc.

V Nemah so volili že junija, a se je ob eni sami županski kandidaturi se je volitev udeležila manj kot polovica volilnih upravičencev. To je bil razlog, da so na celo občino postavili komisarja in razpisali nove volitve.

Zmagovalec volitev v Ronkah pa je Livio Vecchiet s podporo treh list (Lista Civica Insieme per Ronchi, Cittadini contro la fusione in Amici per Ronchi).

V največji občini, kjer so potekale volitve, Tržiču, je Anna Maria Cisint ob podpori sedmih desno-sredinskih list, dobila 5.256 glasov, kar je skoraj polovica vseh preferenc (49,53%). V drugem krogu se bo pomerila z dosedanjim županjo Silvio Altran, ki je s koalicijo štirih

levosredinskih list, zbrala 3.612 oz 34,04% glasov.

Muri a secco:
problema risolvibile
rapidamente, se...

Ho letto con gran piacere il contributo di Mario Midun sui muri a secco. Condiviso integralmente quanto da lui così bene esposto. Il convegno sui terrazzamenti è stato per certi versi interessante, come informazione generale, per altri sottotono, come proposte di azioni concrete, utilizzabili e sensate per risolvere uno dei problemi che affliggono la Benečija.

Fabio Bonini

leggi a pagina 6

Prav tako

"Najbolj ponosni smo na to, kar nam je uspelo storiti v Benečiji."

Darj Zuppin, nekdanji direktor podjetja SAFTI, intervju v Primorski dnevniki

KD Rečan_Aldo Klodič vabi na Liesa

Parhaja Senjam beneške piesmi

Sada zaries na manjka vič puno! Parhaja Senjam beneške piesmi, ki ga že dvaindeseti krat organizava KD Rečan Aldo Klodič. Lietos bo v soboto, 5., ob 20.30, av ne-diejo, 6. novembra, ob 16. uri, v telovad-nici na Liesah. Nam parnese 19 novih piesmi v nediskem, terskem an rezijanskem dialektu. Ku po navadi bo publika v nediejo vebula nar-bujše tri piesmi, narbujošo glasbo, narbujoše besedilo, te mla-di (under 30) pa bojo tudi glasoval sojo narjušo piesam. Nu-vost pa je posebna nagrada Aldo Klodič. V teli številki vam pred-stavemo še zadnjih 8 protagonistu 32. Sejma beneške piesmi.

**Silvana
Chiabai**

Duo je tist parjetelj, o katerem guori pie-sam?

"Piesam je nastala, kar je zmanjku velik parjetu an ni težko zastopiti, dujo je... Je pa za vse tiste te prave parjetelje (an tajšnih nič puno), ki, kar jih nie vič, čuješ adno ve-liko praznino an bole-čino."

Zadnje lieta je biu Senjam zlo hrupan. Je an vaša piesam taka?

"Moja je buj klasična: melodična, sladka an žalostna..."

Ker je vaš cilj? Bota probal udobit s pomočjo kake gu-bance, ki jo bota šenkal žiriji?

"Hehehe, če se bo ten kajšan posladkat z mojimi guban-cami, jih lahko dobi. Piesmi pa nesian napisala, za da bi zmagala na Sejmu. Je puno mladih, ki so zlo barki an so buj par-pravjen od mene. So mi predlagal, da napišem kiek, an ist rada piesem go mez tiste, kar čujem notar v sebi. An mi je tud všeč piet, sa je glasba glas duše... vse reči na temelj svie-tu, v resljivim imajo nek poseben zvok, glas... An takuo je neko nuoč nastala tud tela piesam, ki jo bota mogli poslu-šat na Liesah."

**Denise Valla
Zmotjen**

Kajšen je tel "Okus po mahu"? Al sta ga zaries probal?

"Hahahaha, ne, niesmo še tarkaj zmotjeni, de bi jedli mah. Naša piesam pa ima tajšan skrivnostni an oster okus... Je metafora, ki potuje preko čutov, de bi raziskovala ču-stva, pred katierimi se ušafamo pred

smartjo."

Duo je te narbuji Zmotjen med vam?

"Misilita zaries, de je kajšan od nas, ki se riesi? Vsi damo not vse, kar moramo, de bi blil zaries "Zmotjeni", pa niesmo ankul runal liestvice. Magar bi lahko pustil, de vebere publi-ka, duo je te narbuji zmotjen od nas."

Na Liwkstocku ste presemetli z bluesom... bota an na Lie-sah godli blues?

"Na Liwkstocku smo godli nekatere cover raznih znanih rock skupin. An naša piesam je pod plivom našega glasbe-nega okusa. Se troštamo, de nam bo ratalo an telkrat na Lie-sah dobrat le tist efekt ku na Liwkstocku... an tud, de bo ljudjem všeč naša piesam, zak smo dali v njo puno tudi osebrega..."

**Ivan Blasutto
Dfajni Trio**

Ka je ratalo posebnega tisto "Vičer" iz vase pie-smi?

"Pruzaprpu bomo mi telo piesan samuo zapiel, besiede za njo pa je na-pisala Gabriela Tomase-tig an so nje spomini."

Duo ste v bendu an za-ki se klíčeta takuo? Al tist "D" pride reč, de nieste takuo fajni?

"Seviede, de smo mi vti zlo fajni an lepi, takuo de na zna-

mo nancia poviedat, duo je te narbuji fajni med nam. Za po-viedat resnico pa se klíčemo takuo, zak vti tarje, ist, Mar-co Cucovaz an Massimiliano Machu Cernia pojemjo v Faj-ni bandi, zboru naše dvomejčične špietarske šoule. De bi tud mi piel adno piesam na Sejmu, nam je predlagu David Klor-dič an smo zvestuo sparje, de pokažemo, kuo smo barki mi od Fajne bande."

Misleta, de imata vič možnosti, zak ste domaćini?

"Prizapru, ist san iz Terskih dolin, iz Viškorse, an pot-le parši živjet tle, v tele kraje. Štartamo ku 'outsiderji', pi-niemamo obednega dyvoma, de nam bo ratalo na kajšan način presenetit publiko... an tud našega učitelja Davida Klor-diča, bomo naredili vse, kar moremo, za de bomo mi učen-ci na koncu prehitel učitelja!"

**Rino Chinesse
Rezija**

Kuo je tuole, de sta se odlo-čil, de se uarnete piet na Senjam beneške piesmi? Sa vas na Liesah niesmo čul že puno cajta!

"Nie obed-nega pravega razloga, Margherita (Trusgnach) me je

povabila, de bi spet sodeloval an Margheriti se na more reč, de ne."

Kajšne sorte glasbe nam bota ponudli?

"Se čudno zdi, pa naša piesam guori go mez ljubezan. Imeu san že adno melodijo rock brez besedila, potle be-siede so parše same adno nuoč, kar san pomisli na vse tiste žene, ki so jih ubil (feminicidie). Žene so po mojem tiste, ki maju v sebi narvič ljubezni."

Pojeta po rezijansko. Misleta, de bojo v publiku zasto-pil vaso piesam?

"Misljam pru de ne. Rezijansko je težku zastopiti. An pot-le v piesmi so teme nimar zlo skarčene, koncentrirane, ta-ku de je še buj težku zastopiti ku če bi prebiral."

**Mila
Morandini**

Boš na lietošnjem Sejmu beneške piesmi samuo ple-sala "Val-cker" al pa boš more tudi piela?

"Piesam guori go mez an val-cker."

An ja, se-viede, de jo bom piela. Kuo me moreta vprašat tajšne lo-gične reči."

Marskajan je že jau, de boš šigurno zmagala, zak si te narbuji mlada na lietošnjem Sejmu... pa ti ka misleš? Boš zaries zmagala?

"Ist? De bom zmagala? Ka guorta? Niesam šigurna, de san lepo zastopila..."

Boš sama na odru al pa ti bo duo pomagu premagat tre-mo an pieta?

"Z mano na odru bo mujo stric David, ki mi bo pomu-gan bo pieu z mano. An se troštam, de bo parslo na Sejmu an puno mojih parjetelju an de bojo poslušal med pu-bliko."

**Andrej
Kresević**

Čul smo te lieto polie-te na Liwkstocku z bendom Low Peak Charlie. "Na more bit", de si v par mjesch zamenju skupino!

"Ja, ries, na more bit, de bi v par mjesch zame-nju skupino, z Low Peak Charlie ji smo barki, die-lamo an snemamo nov album. Morem poviedat, de je bluo na Liwkstocku zo-leupo, pohvale za organizatorje. Piesam "Na more bit" pa na-staja drugimi... more bit rata iz tolega še adan nov bend."

Bomo tud na temelj Sejmu čul rock piesam al pa boš nastro-pu z buj melodično skladbo?

"Ja, piesam bo kar lepo melodična, pa še vedno v rock stilu (drugače tud na znamo). Je po sama struktura skladbe no malo drugačna an mogoče no malo neravnadna. Pa bota že čul..."

Zaki si ten nastopil na temelj festivalu? Si odloču sam al te je duo parsili, na primer Franko Reja?

"Niesam odloču ist, Franko me je parsili!!! Hehehe, se he-cam. Je pa ries, de je Franko dnu idejo an biu gonilna sila, za besedilo je pa poskarbila Claudia Salamanca. An ker so v ekipi sami te pravi patroni, nje problem dielat, ustvarjat an se ude-lezit festivala. An na vajah je tud puno smieha an dobre vo-lje... an takuo je nastala "Na more bit"!"

**Manca
Kumar**

Ka "Se bomo navad-li" tvojo piesmijo?

"Besedilo za piesam je napisala mama od Davida Tomazetiča (Andreina Trusgnach). V nji se sprašujem, če se bomo kada navadli ži-veti, živjeti zaries, ne samuo životarji. Je pre-prosta, pa zlo globoko besedilo, ki prave, naj

gledamo v življenje z lepe strani an de naj ne mislemo nimar samuo na slabe reči."

Kar se je zaviedelo, de boš piela piesam, ki jo je uglasbu Da-vid Tomazetič, se se vsi v Benečiji začel spraševat, v krem od-nosu si z njim?

"Poliete sem bla nieke dni na počitnicah par sestrični, ku-zini, kje žena Andreja Iusse. On snema piesmi za Senjam. Tam je biu tud David an Andrej je predlagu, de bi an ist piela na Sejmu. Malo potle mi je David zaries pošlu skladbo, ki mi je bla že v parvem tremtuktu zlo všeč."

Kere izkušnje imata ku pieuka?

"Ne puno, ben, šuolske prireditve, v parvem letniku gim-nazije sam piela sanjon v francuoščini za musical Dežnik za dva, lietos poliete pa sem sodelovala na festivalu Fens v Kopru s skladbo Smile again, ki jo je zlužu Franko Reja."

ti pomaga, de na zgrešiš note?

"Je nota ob diapasona, s katerem "denemo na mest" glas an strume. Neki, ki se na giba, kiek ki ostane za nimar. Tuole more bit tud metafora adnega človeka, ki ti stoji zlo par sarcu (tuole je, kar ist zastopen...potle za reslico poviedat besiede nie-so muoje an s tisto, ki jih je napisala niesme o tem guorile)".

Ku likouna umetnica si zamenjala stil. Je tud glasba druga-čna ku druge lieta, čepru je s tabo an telkrat Bertossin?

"Ku likouna umetnica san zacela z ilustracijami, piet mi je všeč kar san fraj an imam cajt. San pa pru vesela, de so me po-klicali na Senjam piet adno piesam, ki so drugi napisal an uglasbil".

www.krics.it
slovenska društva
videnske pokrajine

TURISMO

Wanderreise, lungo i nostri infiniti sentieri

NOVI GNOVIS

Torna Suns Europe: in Friuli la creatività delle lingue 'altre'

PAGINA 4

naš časopis tudi na spletni strani
www.novimatajur.it

PAGINA 7

novimatajur

tednik slovencev videnske pokrajine

št. 42 (1968)

Čedad, četrtek, 3. novembra 2016

La giovane betulla e i suoi rami

La tentazione quasi irresistibile, leggendo la pubblicazione del Centro studi Nediža sull'esperienza di Mlada Brieza, è quella di abbandonarsi ad una sorta di nostalgia razionale. Anche per chi, crediamo, di quell'esperienza non può avere un ricordo personale per oggettivi limiti anagrafici. E non solo perché si documenta una vita delle valli del Natisone che, piaccia o meno, non esiste più. Quella dei paesi di montagna (ancora) pieni di bambini, di fienni ancora usati e di un territorio sofferente ma ancora ricco di linfa vitale. Ma anche per il dibattito, sorto attorno a quell'esperienza sui principi didattici, sulla 'scuola democratica', sul ruolo dell'istruzione come luogo di scoperta della propria identità. Come percorso per superare - e non ignorare - le divisioni di classe e genere, di liberazione delle capacità di ogni singolo bambino. Una sensazione che viene quasi naturale se pensiamo ai dibattiti odierni su classi separate, sul bullismo dei social, sulle percentuali di seconde generazioni e sul lasismo di insegnanti e genitori. Su inconsistenti teorie gender o su genitori pseudo secolarizzati attorniati al fronte a raffigurazioni di maschi dietro un'asse da stiro. Un'altra epoca, un altro livello. Eppure, quella di abbandonarsi ad una nostalgia conservatrice è una tentazione cui possiamo resistere. Se pensiamo che da quell'esperienza è nato il modello della scuola bilingue, ad esempio, in cui i frutti di quel dibattito di metà anni '70 sono ancora oggi maturi e fruibili. Che a differenza di qualche disumanizzata realtà metropolitana, abbiamo qui un ambiente a misura di bambino. E che da genitori, nonni, insegnanti, possiamo trasmettere alle generazioni che verranno l'idea che la scuola non sia l'imposizione di un modello sociale dominante, ma un luogo di crescita e presa di coscienza critica della realtà in cui siamo immersi.

Devetnajst piesmi, kere bojo narlieuše?

Senjam beneške piesmi, ki ga organizava Kulturno društvo Rečan Aldo Klodič je praznik naše glasbe an naše beneške slovenske besede. Tudi v soboto (ob 20.30) an v nedieje (ob 16. uri) bo tuole dokazovan u telovadnicu na Liesah, kjer se bo moglo poslušat devetnajst piesmi, vse z originalno glasbo an z besedami v raznih variantah slovenskega narečja: po rezijansko, po tersko an, seveda, po nedisku.

Ku po navadi bo publike v nedieje vebralna narbujoše tri piesmi, narbujoše glasbo, narbujoše besedilo, te mladi (under 30) pa bojo tudi glasoval sojo narljubše piesam.

Novost tele izvedbe je posebna nagrada Aldo Klodič.

Posebni gostje ljetnega festivala bojo pieuci an glasbeniki skupine Elabanda iz Ajdovščine, ki bojo nastopil v nedieje popudan.

Mlada brieza, drugi cajti, pa kajšni so bli...

V Špietre je Študijski center Nediža predstavu bukva an dokumentarec o letovanju

Del publice na srečanju v Špieterski kamunski dvorani

"Bli so drugi cajti...", takuo piše Žiga Gruden na začetku spisa, ki je objavljen prnot koncu bukv 'Mlada brieza', ki je rezultat velikega dela, ki ga je napravil Študijski center Nediža v teh zadnjih mesecih o izkušnji, ki je šla napri puno flet an je pustila puno sadou.

Po fotografiski razstavi, ki je bla pred kratkim v Čedadu, Nediža je v četrtek, 27. otuberja, predstavu v kamunski dvorani v Špietre publikacijo kupe z dokumentarcem v režiji Alvara Petričiča. Je zaključek projekta, ki ga je financirala Dežela Furlanija-Julijška krajina.

na 5. strani

Spomini in izkušnje beneških emigrantov

Z leve Mattelig, Shaurli, Deli Medico in Zufferli (foto Oddo Lesizza)

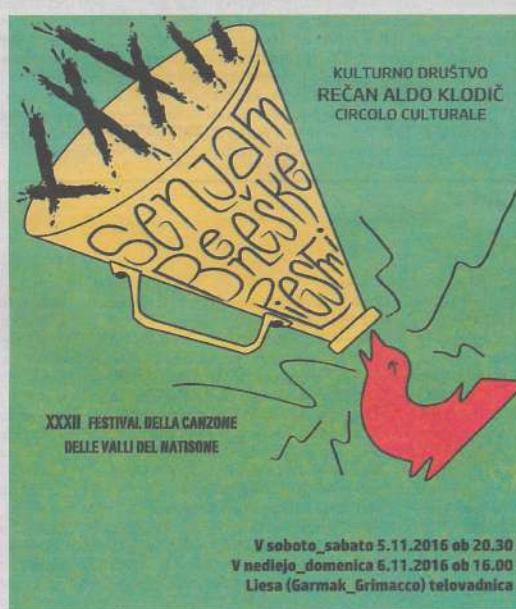
Zgodovina od spodaj, zbiranje, ohranjanje in ovrednotenje dokumentarne dediščine in spominov o pojavi izseljevanja v slovenskih skupnostih Videnske pokrajine" je naslov zadnje raziskave, ki jo je izvedel Zvezda slovenskih izseljencev FJK - Slovenci po svetu in so jo uradno predstavili v soboto, 29. oktobra, v Špetru.

beri na 3. strani

Appunto

"I risultati di pacificazione conseguiti negli anni non devono mai essere considerati scontati ed eterni, altrove, si continuano a mettere in discussione i valori fondanti dell'Unione e non soltanto le sue scelte, evocando violentemente la costruzione di nuove barriere."

Sergio Mattarella, presidente della Repubblica italiana, durante la sua visita a Gorizia

a Feletig

Igor Čermo

Manca Kumar

Jani Skočir

nis Pascolo

Silvana Chiabai

FOTOGRAFIJE S STARIH SEJMU / LE FOTO DEI VECCHI FESTIVAL
Na spletni strani www.kries.it, si lahko pogledata vse stare slike od prejšnjih Sejmu, tiste, ki so vam jih storili videt v soboto an v nediejo!

Sul sito www.kries.it, nella pagina dedicata al kd Rečan Aldo Klodič, trovate il video con tutte le fotografie dei vecchi Festival che sono state proiettate sabato e domenica scorsa.

Posebni gostje ljetosnjega Sejma
so bili v nediejo člani benda Elabanda

Nagrada za narbuojš besedilo: 'Ba tēu ä bet'

Ba tēu ä bet radē luč,
za ta zbudet ko rivawā nuč.

Ba tēu ä bet radē čas,
da to ba blu rûde tekui nās.

Ba tēu ä bet radē pôt,
za morêt ta paît posôt.

Ba tēu ä bet radé hést,
za ta skret anu nišci ta nalëst.

Ko vitár püše tuw noče, ko lünâ pliwe tuwnë nêbë,
ti se tû ka ä mân trëbë.
Ti se tû, ti se tû.

Ba tēu ä bet radé smih,
za ta warwât ko tó ba šlo prih.

Ba tēu ä bet twéi orlei,
da ise öra nê a zabet muei.

Ba tēu ä bet na akudicâ,
za ta učüdet ko ti ba ma kúsalâ.

Ko ti boš trüdnâ, ti na boš mohlä tet,
con bet twéi stêu tu ka ti mäš počet.

Ko dâš äi lüé dépô mlë, ko suncë hri tana dworë,
ti se tû tapär mlë.
Ti se tû, ti se tû.

Ko vitár püše tuw noče, ko lünâ pliwe tuwnë nêbë,
ti se tû ka ä mân trëbë.
Ti se tû, ti se tû.

Rino Chinese

V beneškem narečju:
Rad bi teu bit luč
Za te zbudit ko končava nuoč.

Rad bi teu bit čas
Da bi bluo nimar ku donas.

Rad bi biu pot
Za te peljat povsod.

Rad bi teu bit host
Za te skrit takuo nobedan te dobi.

Ko vietar piha tu nuoč, ko luna plava tam v nebo,
Ti si pru kar potrebujem.

Ti si ti, ti si ti.

Rad bi teu bit smieh,
Za te varvat kar ti bo šlo narobe.

Rad bi teu bit tuoja ura,
Da te ure ne pozabeš nikdar.

Bi teu bit na jaguca,
Za te začudit ko ti me pokusaš.

Kar ti boš trudna, an na boš mogla iti,
Čen bit tuojs stol kier se lahko odpocieš.

Ko daž lije po mene, ko sonce sije tan na duore,
Ti si ti ta par mene

Ti si ti ti si ti.

Ko vietar piha tu nuoč, ko luna plava tam v nebo,
Ti si pru kar potrebujem.

Ti si ti, ti si ti.

Andrej Kresevič z bendom Maff

Duo Røzija

novimatajur

tednik slovencev videnske pokrajine

št. 43 (1969)

Cedad, sreda, 9. novembra 2016

Valcanale, ora tocca alla politica

Non dev'essere stato un caso se - al convegno sulla richiesta di istruzione plurilingue nella provincia di Udine, e in particolare la scorsa settimana a Malborghetto-Valbruna dall'associazione don Mario Cernet - l'intervento che più ha colpito pubblico e relatori è stato quello di una mamma che, nel rapporto dei suoi figli con la presenza di tre lingue sul territorio, vive ogni giorno quella che da una parte è una straordinaria occasione di ricchezza linguistica e culturale, dall'altra il paradosso che per poter usufruire di tale ricchezza ci si deve affidare in parte alle associazioni slovene locali ed in parte alla propria buona volontà. Parlare in casa in italiano (la madre) ed in sloveno (il padre) con i propri figli e farli frequentare un asilo nido ad Arnoldstein perché imparrino anche il tedesco non deve però essere considerato solo un gesto di apertura e di riconoscimento di una pluralità linguistica. Deve essere uno sprone. Alla nostra classe politica, regionale innanzitutto, ma non solo. Qui si tratta davvero di cogliere un'occasione unica. Non accorgersene, visti gli appelli che da oltre un decennio giungono dalla Valcanale, equivale quasi ad un reato. Non dimostrare interesse, non fare nulla significa a questo punto dire che il trilinguismo di quell'area non interessa, non è un valore. Tutto il contrario di quello che si sente dire dai nostri politici regionali (non tutti, certo) quando esaltano la pluralità linguistica dei nostri territori. Ma solo a parole.

Trovare un modello, per forza di cose originale, di insegnamento trilingue può sembrare difficile ma non è impossibile. Senza un chiaro sostegno politico però anche questo sforzo potrebbe rimanere un 'desiderata' buono solo per diventare nient'altro che il tema di un ulteriore convegno. (m.o.)

VSI DOGODKI
TUTTI GLI APPUNTAMENTI
► stran pagina 9

"Se troštamo, de bo ljudem všeč naša piesam, zak smo dali v njo puno tudi osebnega." Takuo nam je jala par teden nazaj v intervjuju Denise Vallar, ki je odgovorila na naše vprašanja v imenu benda Zmotjens. An gih takuo ku se je troštala, je ratalo na Sejmu beneške piesmi. Zmotjens, s piesmijo 'Okus po mahu', so udobil nagrado publike an nagrada te mladih.

Še ankrat se prave, je zmagu tist nuou val rocka, ki zgleda, de po beskih dolinah se močnovo piha.

NA 6. IN 7. STRANI

Mila Morandini je s piesmijo 'Valcer' dobila drugo nagrado, na varh pa skupina Zmotjens, ki je zmagala na letosnjem Sejmu. Foto: Oddo Lesizza

Uresničiti je treba želje po trojezičnem poučevanju

V Naborjetu posvet posvečen jezikovnemu vprašanju v šolah v Kanalski dolini

Posvet, ki ga je priredilo prejšnji teden v Beneški palaci v Naborjetu Združenje don Mario Cernet v sodelovanju z Združenjem don Eugenio Blanchini, je potrdil potrebo po sistemski rešitvi za trojezično šolstvo v krajevnih šolah Kanalske doline.

Ostaneta pa odprtvi vsaj dve vprašanji: kateri didaktični model uporabiti (in ga še prej izdelati, kajti, ko je povedal predstavnik južnotirolske skupnosti Luis Thomas Prader, "vsaka manjšina mora izbrati svoj šolski model"), in primer Kanalske doline je po svoje poseben v okviru celotne slovenske manjšine) in kako potem ga izvajati.

Da ta prizadevanja niso novost, sta potrdila tudi odbornica Občine Naborjet-Ovčja vas Marisa Piussi ("trojezična šola v Kanalski dolini

bì bila zelo pomembna, preko jezikov bi se lahko otroci naučili tudi tolerance in spoštovanja do

drugih jezikov in kultur") in svetnik Občine Trbiž Paolo Molinaro.

V svojem poročilu je predstav-

nik Slovenskega kulturnega središča Planika Rudi Bartaloš original večletno prizadevanje društva za rešitev vprašanja poučevanja slovenskega jezika v šolah doline, vključno z raznimi pismi, stališči in srečanjem tudi s predstavniki slovenske vlade.

beri na 8. strani

Del publike na posvetu

Appunto

"A Monfalcone abbiamo perso, io non ho dormito la notte."

Pierluigi Bersani

Mladi skupini parva nagrada letošnjega Sejma

Zmotjens so s piesmjo 'Okus po mahu' dobil tudi nagrado te mladih

Elena Guglielmotti

Fabio Feruglio

Flavio Cerno

tično besedilo o "okusu" življenja an adno takuo nebalnalo glasbo modernega rocka. Na drugo mesto je paršla pa te narbuji mlada pieu-

Zgoraj bend Zmotjens,
na čeparni an part ljudi,
ki so se zbral v telovadnicu na Liesah
Foto na 6. in 7. strani: Oddo Lesizza

"Se troštamo, de bo ljudem všeč naša piesem, zak smo dali v njo puno tud osebnega." Takuo nam je ja- la par teden nazaj v intervjuju Denise Vallar, ki je odgovorila na naše vprašanja v imenu benda Zmotjens. An gih takuo ku se je trošta- la, je ratalo na Sejmu beneške pie- smi.

Zmotjens, s piesmijo 'Okus po mahu' so udobil nagrado publike an nagrado te mladih. Še ankrat se prave, je zmagu tist novot val rocka, ki zgleda, de po beneških dolinah še močnuo piha. V saboto an nedievo na Liesah, kjer se je zbra- lies puno ljudi, je 32. festival be- neške piesmi še ankrat dokazu, de je glasba tisti kulturni element, ki narbuji močnuo povezuje (mlade an manj mlade) z našim izikom, našim slovenskim na- rečjem. Zadost je, de smo ljetos poslu- šal 19 piesmi, kar je an rekord. Ta- kuju ku smo že jal, so zmagal Zmotjens an je bluo ries ganljivo videt 13 an 14- letnike, dekleta an fante kupe, ki imajo že takuo ja- sne ideje an tar- kaj strasti, tarkaj pašiona, da bi na- pravili adno takuo glaboko an erme-

ka: Mila Morandini an nje super- klasičen Valcer (besede Ines Trus- gnach, glasba Ivan Michelizza). Tretji je biu folk-rock bend The Preklets, ki je parnesu na Senjam piesam Stari Partizan.

Ku ponavad so dal nagrade tud strokovne žirije. Za te narbuji lie- po glasbo so vebral tisto od piesmi Na more bit, ki jo je napisu Fran- ko Reja (godil so Maff, pieu je Andrej Kresevič, besede Claudia Sal- mant). Teli piesmi nič na manjka, de bi mogla ratat adna dobra ra- dijska uspešnica. Narbuji lepo be- sedilo je blo po rezijansko an ga je napisu Rino Chinese (njega beside objavimo tle par kraju an po ne- diško). Lietos so parci dal tud na- grado "Aldo Klodič", ki jo je udov- bila piesam v terskem narečju "Učku devete" (besede Pio Cen- cigh, glasba Fabio Feruglio). S ta- ko veliko udeležbo pa so ble tud piesmi zaries za vsa okusev uarni- le so se klasične melodije (Prijatelj od Silvana Chiabai, Ti si življenje, ki jo je zapela Ikeia Feletig, an Vrača se dan Davida Klodiča); me- lodije buj rock (Manca Kumar, ki je piela Se bomo navadli, Denis Pascolo s piesmijo Srienji boš in Elena Guglielmotti z Naravnim la) uarnil se je tud folk (piesem Vičer, ki ga je pieu DFajni Trio).

Še ankrat pa, takuo ku je rata- lo na zadnjem Sejmu pred dvimi lieti, tud tel je bin predvysil an rock festival, takuo ku dokazuje piesam, ki jo je publika narvič gla- sovali an puno drugih piesmi ben- dov, ki so nastopili (Sons of a gun s piesmijo Okuolo punciči, S(h)arp s piesmijo Garmi v Garmic, Jan Skočir an Blue Fingers s piesmijo Križuc).

Ce kajšan je imeu dvome, seda se muore premislit: rock nie umri an tud slovenska narečja videnska pokrajine so šele živa.

Božični koncert v Gorenjem Tarbiju v nediejo, 18. decembra

Koncert bo ob 15. uri v cierkvi v Gorenjem Tarbiju. Piejejo zbor Rečan_Aldo Klodič, Barski oktet an drugi zbori.

Naše stare navade

Devetica božična v naših vaseh: kje an kada

Naša društva an fare bojo v Rečanski dolini an v Drečanu an lietos obudil našo staro an šele živo lepo navado, Devetico božično od 15. do 23. decembra. Dolzdol moreta prebrat, kje se jo bo molilo an kada. Na stuojta par manjkat an pomagajta an vi daržat živo telo navado.

Devetica KD Rečan, Aldo Klodič an Lieške fare

Začne se v četrtak, 15., v Topoluovem (od križa do nove Drejonove hiše). Molile bojo Carla Martinkna, Maria Drejonova an Angela Vanoužova. Potle pride na varsto v petak, 16., Bardo (od jaslic v Gorenjem Bardu do Uršne hiše v Dolenjem Bardu). Molile bojo Maria Suoštarjova, Sofia Uršna an Rosina Tonova. V soboto, 17. decembra, se bo molilo na Zverincu, kjer se bo šlo od znamunja do Pekne hiše. Molile bojo Gemma Šimanova, Ernesta Juožolnova an Rosina Flipežova. V nedeljo, 18., bojo v Peternelu (se puode od križa do Ško-dejove hiše) molile Luciana Mateužova, Milena Laštova an Milica Škodejova. V pandiejak, 19., je na varsti Gorenja Kozca an se gre od križa do stare Šimulnove hiše. Molili bojo Andreina Dertih, Giovanna an Fabrizio Šimuln. V torak, 20. decembra, se ušafamo v Seuc an puodememo od jaslic do Tarbjanove hiše. Molile bojo Dela Pačuova an Dora an Margherita Tarbjanove. V sredo, 21., je na varsti Velik Garmak (od znamunja do Lukcove hiše). Molile bojo Anna an Elisa Uogrinkne an Mariucci Janezova. V četrtak, 22., se puode v Platcu od znamunja do mlekarince. Molili bojo Nadalin Mateužacu, Loretta an Martina Žefclove. Devetica božična pa se konča v petak, 23. decembra, v Hostnem (se gre od znamunja do Karpacove hiše). Molile bojo Erika an Maria Kokocuove an Mara Karpacova.

Devetica začne vsako vičer ob 20. uri. Parnesita za sabo lumine al pa svečke an bukva.

Dreška devetica s Kobiljo glavo

V četrtek, 15. decembra, se muole par Marici an Ele-ni Bularjovi v Trinku, 16. decembra pride na varsto Dolenja Dreka an se ušafamo par Marici Čikovi. V siboto, 17., an nedeljo, 18. decembra bo devetica par Gregorju Drejcovemu v Gorenji Dreki. V pandiejak, 19. decembra pridejo na varsto Trušnje an se ušafamo par Margheriti Kalužovi. Potle bomo tri dni v Ocnembrdu: 20. decembra par Normi Ukljetih, 21. decembra par Roberti Pitažovi an 22. decembra par Gabrieli Pitažovi. Devetico zaključimo v petak, 23. decembra tu kapel na Razpotju.

Vsako vičer devetica bo ob 19.00.

Devetica v Rečanski dolini od 15. do 23. dičemberja

Tel je program KD Rečan_Aldo Klodič an Lieške fare: četartak, 15., Topoluove (od križa do nove Drejonove hiše), petak, 16., Bardo (od jaslic v Gorenjem Bardu do Uršne hiše v Dolenjem Bardu), sabota, 17., Zverinac (od znamunja do Pekne hiše), nedieja, 18., Peternel (od križa do Škodejove hiše), pandejak, 19., Gorenja Kozca (od križa do stare Šimulnove hiše), torak, 20., Seuce (od jaslic do Tarbjanove hiše), sreda, 21., Velik Garmak (od znamunja do Lukcjove hiše), četartak, 22., Platac (od znamunja do mlekarince), petak, 23. dičemberja, Hostne (od znamunja do Karpacove hiše). Se začne vsako vičer ob 20. uri. Parnesita za sabo lumine al pa svečke an bukva.

Božični koncert v Gorenjem Tarbiju v nediejo, 18. decembra

KD Rečan_Aldo Klodič an Tarbijška fara vabeta na božični koncert, ki bo ob 15. uri v cierkvi v Gorenjem Tarbiju. Piejejo Mešani pevski zbor Rečan_Aldo Klodič, Barski oktet an Otroški pevski zbor Mali lujerji.

S piesmijo v božični čas

Na koncertih v Gorenjem Tarbiju an v Čedade

s prve strani

Vzdušje je bilo čudovito an v cerkvi v Gorenjem Tarbiju se je zbral zares puno ljudi, ki so poslušal ubrano pietje treh zboru iz Nediških an Terskih dolin. Protagonisti božičnega koncerta so bili Mešani pievski zbor Rečan_Aldo Klodič z Lies pod vodstvom Davida Tomasetiga.

Slovenska piesem pa je odmievala dicesemberja tud v Čedade, kjer

so v cerkvi Sv. Petra praznovali Sveti Jurij in Sveti Lucije. Vsake lieto povabijo tud kak zbor od zuma. Ljetos je takuo mašo spremļju s slovenskimi in latinskimi piesmimi mešani pievski zbor Rečan_Aldo Klodič z Lies. Ubbrano petje zobra, ki ga je vodil dirigent Davide Tomasetig,

Il Circolo culturale Rečan_Aldo Klodič ha organizzato in collaborazione con la Parrocchia di Tribil uno splendido concerto di Natale. Ad emozionare il pubblico con le melodie natalizie sono stati i cori Rečan_Aldo Klodič, Mali lujerji e Barski oktet (Foto: Walter Bastiani)

so čedajski vierniki lepno sparjel an nekatieri so se tudi po maši ustavili an poslušali še druge piesmi iz beneške cerkvene tradicije.
Toplo jih je na koncu zahvalil duhovnik Lino Carlino, ki je opozoril vse, de imamo sosiedje Nediških dolin sojo bogato slovensko jezikovno an kulturno tradicijo. Čeprav je drugačna, je pru, de jo tudi Čedad sposna an spoštuva, sa smo vsi bratje v vieri. Zboru je pa zaželega, de bi uspešno peju napri soje diego. "A o tem nje dvomu", je zaključu, "sa imajo zlo mladega dirigenta".

Božič v dvojezični šoli pride reč tudi zviedet za našte stare navade, zviedet, kuo so ga čakal naši nomi an bižnoni. Otroc, ki hodejo v telo našo šolo lepuo vedo, kaj je Devetica. Se da an tisti mimeni, ki hodejo v dvojezični vartac v Sauodnju. Poviedale so jim telo navado adna mama, Anna Bernich - Pečenova iz Kosce, an adna parjateljca, Margherita Trusgnach - Tarbjanova iz Seuvca.

Anna jim je s podobami poviedala od Mariji an Jožefu, ki sta šla na pot prout Behetlemu; kuo tisto nuoč, ki je bluo takuo mraz, obedan jim nie dau prestora za prespat v gorkim, takuo ds so bli parsiljeni iti v marzlo štalco an tam se je Ježušček rodru.

Margherita pa jim je parnesla staro štalco, tisto, ki so jo nucal in Sevc za molit Deveticu po njih vasi. Poviedala jim je, kakuo so jo molil par starin an donašnji dan. Kar je bluo še puno ljudi tle par nas, so jo molit tu vsaki vasi, vsako vičer so v precesijo nesli Marijo tu drugo hišo. Sedaj je puno hiš zapartih, takuo jo le napri molejo, pa vsako vičer tu drugi vasi lieške fare an drugih kraju Nediških dolin.

Otroc so poslušali molitve od tistih, ki vprašajo gaspodinji od hiše naj sprejme pod nje strieho podobo

Z otruok sta jo zmolile Anna Pečenova iz Kosce an Margherita Tarbjanova iz Seuca

Devetica božična v vartace v Sauodnji

matere božje, an molitev od gaspodinje, ki jo sprejme.

Potle vti kupe so zapiel na božične piesmi: Na zapoved, paršla..., Tam v ni štalci... an drugi.

Zelo lepuo pa je bluo za otrok kar kupe z Margherito an Anna nardil Deveticu na šoli. An pa otruok se nesli v precesijo podob matere božje, drugi so jo sparjel po strieho. An potle obratno. Bluo je zganljivo, komoven, kuo teli otroci bli ponosni tuole narest.

Še tuole: štalca je seda v dvojezičnem vartacu do Božiča. Otroc, bojo lepuo varval an šigurno je, da tel poseban božični šenk, ki sta jih nardile Anna an Margherita, jih ostane za nimir v pamet.

Chi ha frequentato o tuttora frequenta la scuola bilingue sa ben che Natale, oltre ai regali sotto l'albero, qui nelle Valli vuol dire anche Devetica božična. Ora, grazie ad Anna e Margherita, lo hanno imparato anche i più piccoli dell'asilo bilingue a Savogna

www.kries.it
slovenska društva
videnske pokrajine

POSOČJE
*Knjiga o partizanskih
sanitetnih postajah*

KANALSKA DOLINA
Nova monografija
Rafka Dolharja

STRAN 4

STRAN 8

naš časopis tudi
na spletni strani
www.novimatajur.it

novimatajur

tednik slovencev videnske pokrajine

st. 49 (1975)
Čedad, sreda, 21. decembra 2016

Il ritorno al futuro della bilingue

Saranno vacanze particolari quelle ormai alle porte per l'Istituto bilingue di San Pietro. Durante la sospensione per le feste il Comune dovrebbe ultimare l'arredo della sede ristrutturata di viale Azzida e - usiamo il condizionale - si dovrebbe concludere così l'odissea che ha sicuramente condizionato in negativo le attività dell'Istituto.

Serve a poco oggi cercare di individuare i responsabili del ritardo con cui si conclude questa vicenda. È ancora meno utile reprimere sulle parole di chi, in questi anni, ha continuato a parlare di privilegi, di scuola privata, di slovenizzazione. Preferiamo invece guardare al futuro con un po' più di ottimismo. Non per il clima natalizio, per altro poco sentito visti i venti di guerra che dal Medio Oriente soffiano sull'Europa. Quanto perché in questi sei anni di diaspora, il clima di ostilità nei confronti di tutto ciò che porta l'aggettivo "sloveno" e che ha fatto la fortuna di pochi politici a scapito dell'intera comunità, sembra ulteriormente depotenziato. Il fatto che gli amministratori delle valli del Natisone sulla vicenda della riforma degli enti locali, si stiano divisi non sulla questione identitaria, ma per ragioni politiche non riconducibili alla stessa, suona quasi come una sorta di miracolo laico. Per cui il fatto che la scuola ottenga uno spazio finalmente appropriato per la sua dimensione, costituise un'ulteriore picconata sul muro di contrapposizioni che sembrava inscalfibile solo fino a pochissimi anni fa.

Ed è questo che ci consente un certo ottimismo per il futuro di questo territorio. Un futuro di cui la scuola bilingue farà parte e in cui saprà giocare un ruolo importante nelle sfide che già oggi dobbiamo affrontare. In primis quella di garantire una prospettiva economica adeguata per le nuove generazioni.

VSI DOGODKI
TUTTI GLI APPUNTAMENTI

► stran pagina 9

Z liepimi melodijami v božični čas

KD Rečan_Aldo Klodič organizalo koncert v Gorenjem Tarbiju

Ankrat je bilo v naših majhansih vaseh v Nediških dolinah meseča decembra puno puno božičnih koncertov, na katierih smo mogli poslušati naše tradicionalne božične melodije. Bla pa je tud admisibilnost za preživjet cajt vsi kupe ar si uoči pred prazniki, takuo de so no malo posverode naši ju-

dje čakal na tele dogodke. Vič let je teda kulturna srečanja organizala gorska skupnost, se priet pa tud beneška društva.

Lietos je bil tak koncert v Nediških dolinah samuo adan. Za arje, s pomočjo Tarbinske fare, lepo poskarbilo Kulturno društvo Rečan_Aldo Klodič, ki s sojo dejav-

nostjo gleda obogatiti pievske in kulturne navade na telem teritoriju.

An takuo so v nediejo, 18. decembra, liepe božične piesmi v cerkvi v Gorenjem Tarbiju darovale no posebno božično atmosfero.

beri na 5. strani

beri na 3. strani

Foto: Oddo Lesizza

Nell'ultima seduta del Consiglio comunale di Pulfero

Sì all'Uti del Natisone

"Non andremo nell'assemblea dei sindaci dell'Uti con la testa chiusa e il cappello in mano, ma forti delle nostre convinzioni, per tutelare gli interessi dei nostri cittadini". Questa la chiosa del sindaco di Pulfero Camillo Melissa poco prima che il consiglio comunale approvasse, lo scorso 19 dicembre, al-

l'unanimità, lo statuto dell'Uti del Natisone. "Dopo due anni e mezzo di battaglie contro la legge di riforma degli enti locali della Regione e contro la delimitazione territoriale del nuovo ente - le parole del sindaco - abbiamo deciso di scendere dalle barricate".

leggi a pagina 2

dan emigranta

Cedad, Gledališče Ristori
6. januarja 2017 ob 15.00

pozdravljeni: Gianni Torrenti - Deželni odbornik za kulturo EJK
Luisa Cher - Slovenske organizacije Videnske pokrajine

program: Pesni z XXXII. Sejma beneške piesmi
Beneško gledališče: »Ključ, ključ«
Priredba besedila: Marina Cernetic
režija: Gregor Geč

SKGZ - Slovenska kulturno-gospodarska zveza - SSO - Svet slovenskih organizacij
Videnske pokrajine - Pod pokroviteljstvom Občine Cedad

Dan emigranta: piesmi Sejma an Beneško gledališče

Začetek novega lieta za Slovjenje Videnske pokrajine pomeni Dan emigranta, ki je te narbuje pomemben socialno-političen dogodek slovenskih organizacij. Se ušafamo v petak, 6. ženarja, ob 15. uri, v Gledališču Ristori v Čedadu. Tudi telkrat Dan emigranta, ki ga organizavata Slovenska kulturno-gospodarska zveza an Svet slovenskih organizacij Videnske pokrajine pod pokroviteljstvom Občine Čedad, nam ponude naše piesmi, glasbo an gledališče. Še ankrat bomo mogli čut narijeuše piesmi z zadnjega Sejma beneške piesmi, ki so ga udobil te mladi od benda Zmotjens, Beneško gledališče pa nam bo predstavilo sojo novo komedijo z naslovom "Kjuč, kjuč". Za priredbo besedila je poskarbiela Marina Cernetig, režiser pa je Gregor Geč. Protagonisti bojo: Franco an Michele Qualizza, Cecilia Blasutig,

Graziella Tomasetig, Ivan Ciccone, Simone Vogrig, Breda Berginc an Luigi Chiabai.

An 54. Dan emigranta pa nam bo dau tud parložnost, de pomislemo, kere so prioritete za Slovjenje v Videnski pokrajini an kajšna je naša situacija. V imenu slovenskih organizacij bo telkrat guorila Luisa Cher iz Terske doline. Italijanske oblasti pa bo predstavljal deželni odbornik za kulturo Gianni Torrenti.

Naša zgodovina in kultura v Trinkovem koledarju

Narečno literarno ustvarjanje, obletrnice, osebnosti in druge zanimive teme v priljubljeni tradicionalni publikaciji KD Ivan Trinko

Na dvesto straneh nam Trinkov koledar za leto 2017 prinaša tudi tokrat vrsto zanimivih prispevkov o naši deželici, o zgodovini Slovencev v videnski pokrajini, o delovanju slovenskih kulturnih društev na vsem teritoriju.

Izredno bogat je letos narečno poglavje, saj ob pesmih domačih ustvarjalcev (Ivan Riccardo Ruttar in Gabriella Tomasetig), objavlja eno rezijansko pravljico in dve novi pesmi, ki sta se v domaćem dialektu rodili v Terski dolini. Več prispevkov je na temo Čedad in Slovenci, ki je bila ena od glavnih tem in je tudi vsebina projekta, ki ga je na razpis Dežele FJK prijavila Občina Čedad oz. njen urad za slovenski jezik. Pri projektu sodeluje tudi kulturno društvo Ivan Trinko.

Poglavje posvečeno "slovenskemu" Čedadu, ki je bil v zgodovini trg za Slovence iz Nadiških in Terskih dolin ter iz Posočja, odpira prispevek Boža Zuanelle o slovenski toponomastički Čedadu. Iz njega med drugim izvemo, kaj so naši kmetje prodajali na posameznih trgih in kaj kupovali. Nato podajo svoje spomine Bruna Dobroboš, Eva Antih Sok, Jožica Strgar, Bruna Balloch, Jur Zad tih, Dora Tarbjanova in Ernesta Juožolnova. Tematsko je s to temo povezan tudi članek Baretanje Luciana Chia-

budinija-Ponedičaka.

V prvem delu zbornika je seveda koledar, sledijo napovedi vremena za leto 2017, ki jih je predstavila Lucija Trusgnach, náto urednica Iole Namor vabi vse bralce, naj kurijo Kries in naj se zbirajo okrog njega. Kries je portal, za katerega skrbi kulturno društvo Ivan Trinko, na katerem se vsako na svoji strani predstavljajo slovenska društva videnske pokrajine. Vsebuje veliko audio-vizuelnega tudi zelo svežega gradiva, kar daje portalu še posebno vrednost, v razdelku knjižnjica omogoča pa hiten dostop do vsebin vseh Trinkovih koledarjev ter Matajurja in Novega Matajurja.

Trinkov koledar beleži pomembni obletrnici: 50 let izhajanja časopisa Dom (Marino Qualizza) in 40 let glasbenega Šolstva v videnski pokrajini (David Klodič). Ob stolnici prve svetovne vojne Zdravko Likar razmišlja o grozotah vojne, medtem ko Vojko Hobič v daljšem prispevku predstavlja železnično Čedad - Kobarid, Bruna Balloch je pa v subiškem narečju zbrala spomine domačinov predvsem na zlom pri Kobaridu. Sledi oris pomembnih osebnosti: Antonia Cuffola (Giorgio Banchig), Izidorja Predana (Iole Namor), Richarda Orla (Jože Sušmejj) in Iva

Juvančiča (Branko Marušič).

Nato je predstavitev muzeja Zverinice tu-w Reziji, ki načaja na Solbiči v Reziji (Lujgia Negro) ter projektov Mlad-in-action skupine Beneške korenine in 30 s povhalo o tridesetletnici dvojezične šole (David Klodič). Prizadevanja za slovensko šolstvo v Kanalski dolini opisuje Rudolf Bartaloš, ki podrobno predstavlja storjeno korake za sistemsko rešitev pouka slovenščine v kanalskih šolah, ki je žal še vedno odprto.

Danila Zuljan Kumar nas opozarja na spletno stran Fran.si, ki vse-

buje vse slovarje slovenskega jezika in je torej odličen pripomoček

za vse, ki pišemo v slovenščini, Irene Popov Novak pa poglobljeno analizira pesniško zbirko Claudie Salamant Deb' mogle besiede.

Kulturno društvo Rečan, ki je novembra privedlo zelo uspešen Senjam beneške pesmi, predstavlja novo nagrado poimenovano po Aldu Klodiču. Leta 2016 so jo prvič podeliли in je šla Fabiu Ferugliu.

Iz Terske doline so za koledar prispevali pesem Korita, ki jo je napisala skupina iz Barde ter Hímo. Terska dolina, avtor katere je Igor Černo.

V Trinkovem koledarju je tudi kratek a občuten spomin na mons. Dionizija Mateučiča, ki nas je pred kratim zapustil.

Koledar je za KD Ivan Trinko tudi priložnost, da predstavi dejavnosti in pobude, ki jih je v letu izpeljalo. Pomembno je seveda še poglavje o slovenski bibliografiji videnske pokrajine, ki je tudi krat prispevala Ksenija Majovski iz Narodne in študijske knjižnice.

Z likovnim vložkom se ponovno vračamo v Terske doline in sicer v Plestišča (Tipana), od koder je avtor slik Luigi Moderiano. Plestišča, moja vas vas je naslov vložka, v katerem so objavljene nekatere njegove slike, posvečene rojstni vasi in tudi prastricu Antonu Cuffolu.

trinkov koledar 2017

HULTURNO DRUŠTVO IVAN TRINKO

Na platnici je slika plestiškega umetnika Luigi Moderiano

dan emigranta

Čedad, Gledališče Ristori

6. januarja 2017 ob 15.00

pozdravi: **Gianni Torrenti** - Deželni odbornik za kulturo FJK

Luisa Cher - Slovenske organizacije Videnske pokrajine

program: **Pesmi z XXXII. Sejma beneške piesmi**

Beneško gledališče: »Kjuč, ključ«

Priredba besedila: Marina Cernetig

režija: Gregor Geč

SKGZ - Slovenska kulturno-gospodarska zveza • SSO - Svet slovenskih organizacij
Videnske pokrajine • Pod pokroviteljstvom Občine Čedad

8. marec z Beneškim gledališčem v telovadnici na Liesah

Zveza beneških žen, Beneško gledališče, Inštitut za slovensko kulturo an Glasbena Matica ku vsake leto parpravjajo posebno vičer za Mednarodni dan žena. Telkrat bomo 8. marec z glasbo an gledališčem praz-

noval v telovadnici na Liesah. Kulturni program se začne ob 20. uri.

Protagonista glasbenega dela programa z naslovom "Tango!" bota kitarist Marko Feri an harmonikaš Sebastiano Zorza. Potle pa se bomo posmejal z novo komedijo našega Beneškega gledališča.

V predstavi "Trenutki življenja" igrajo Anna Bernich, Roberto Ber gnach, Anna Iussa, Adriano Gariup an Maurizio Trus gnach, pomaga Emanuel Cicigoi, režiser pa je Danijel Malalan.

Glasbena matica izdala cd spevoigre Krajica Vida

Po uspešni zadnji izvedbi, ki je bla v Gorici ob Dnevu slovenske kulture, je spevoigra Krajica Vida še enkrat v ospredju, saj je Glasbena Matica izdala cd audio an s tem nekako zaključila štierletno zgodbo tele liepe predstave.

Za snemanje je poskarbel Andrej Jussa, ki se je lotil tudi miksanja an masterizacije.

Glavni protagonisti pa so bili vedno glasbeniki an pievci naših dolin: od malega orkestra, ki ga v glavnem sestavlajo učenci an profesorji Glasbene matice iz Špetra, do otroškega zbora Mali lujerji, od mladinskih glasov do gledališke skupine dvojezične srednje šuole, od izkušenih solistov, kot sta Elisa Iovele an Goran Ruzzier, do obetavnih pevcev kot sta Elena Guglielmotti an Michele Perrone.

Na CD-ju je shranjena cela

zgodba Krajice Vide, tako ki jo je predelal Aldo Klodič an uglasbil David Klodič.

Za platnico pa je poskarbiela Sandra Manzini.

Cd so predstavili v torek, 19. aprila, v prostorih Inštituta za slovensko kulturo v Špietu an hkrati si ogledali tud posnetek z Dneva slovenske kulture, ki ga je pripravil slovenski program RAI.

Za vse zainteresirane naj povemo še, da je cd na voljo v tajništvu Glasbene matice.

Kratke Brevi
Kratke Brevi

Zaslužnim šuolarjem
v spomin na R. Marseu

Ivana Veneto iz Srednjega, Giulia Jursa iz Podbutniesca, Jessica Benati an Corinna Piccaro iz Tavarjane, Anna Marini iz Špietra so dobitniki študijskih štipendijev, ki so jih v spomin na Renza Marseu podeli v saboto, 22. ottuberja na sedežu srednje šole v Podutani. Štipendije vsake lieto podeli petim zaslužnim šuolarjem iz Nediških dolin. Tavarjane an Prapotnega družina od Renza Marseu, njega sruovi Marco, Paolo an Raffaella. Renzo Marseu je bil iz Svetege Lienarta, blu je sekretar v vič kamunih Nediških dolin an Šindlik Tavarjane. Med vičom so dali priznanje poznanemu artistu iz Tavarjane Pier Carlo Toletti.

**29. ottuberja v Špietu
raziskava o emigraciji**

V saboto, 29. ottuberja, ob 19. v sali konsiliar v Špietu bojo predstavil raziskavo, na keno je sodelovalo vič emigrantov iz Nediških in Terskih dolin ter Rezje. Zgodovina od spodaj: zbiranje, ohranjanje in ovrednotenje zgodovinske bogatje an spominov o emigraciji na teritoriju, kjer žive Slovenci v Istarskih provinci. Guorit bojo: Špietski Šindlik Mariano Zufelli, predsednik zveze Slovencov po svetu Dante Del Medicu, zgodovinar Aleksej Kalc an deželni odbornik za Kmeštvo Cristiano Šaurl.

POGOVOR Z MARGHERITO TRUSGNACH o 32. festivalu, ki bo na Liesah v saboto 5. an v nediejo 6. novemberja

Že od začetka Senjam Beneške piesmi gleda ohranit dialekt

LARISSA BORGHESE

Vsaboto 5. an v nediejo 6. novembreja v televadnici na Liesah bomo na 32. Senjam Beneške piesmi poslušali pesmi v nediškem, terskem in rezijanskem slovenskem narečju. Senjam vsake dve leti organizira kulturno društvo Rečan Aldo Klodič.

O nameniu, programu an nagradah sejma, ki parkliče vedno pune judi, smo vprašal Margherito Trusgnach. Aktivna kulturna dielcula kulturnega društva Rečan Aldo Klodič, Margherita diela tudi na kulturnem društvu Ivan Trinko v Čedadu, poje v zborih Rečan, Nediške doline, Fajnbanda in sodeluje z literarnim čezmejnim društvom Nit.

Bliža se 32. Senjam beneške piesmi. S kerim namenjan se je rodil Senjam?

»Senjam se je rodil z namenjan, de bi ohranil!, kar smo, an parblížal' vse pisano v slovenskem narečju. V sedemdesetih letih, kär ni bilo še dvojezične šole v Špietu, večina ljudi je po slovensko samoo znala guorit a ne pisat. Tako, da Senjam je napravil dno pot, ki je bla tekrat zlo inovativna. Piesam je pomala se parblížat slovenskemu jeziku tudi ljudem, ki do tekrat se niso zavedali

Skupina "Razred zase" na Sejmu leta 2014.

(foto iz arhiva Oddo Lesizza)

kako bogatijo imamo. Uspelu Sejma je pomala tudi glasba, ki je parklicala blizu mladiino. Donas je namen ostre tist, ker narečje je treba ohraniti. Saj mladina ga malo nuka.«

Lietos bo Senjam posebno zanimal, saj se bojo oglašlje pesmi v nadiškem, rezijanskem an terskem dialektru. Koliko piesmi bomo poslušali! an keri novi pevci bojo nastopali?

»Lietos bomo poslušal 19 novih piesmi, kar je velik uspeh. Bomo imiel' tudi pune novih pievcu: The fajni trio, Zmotjens, Fabio Feruglio, The Travelers, Andrej Kreševič, Flavio Cerno, Silvana Chiabai, Malea Kumar, Sharp an bo piela tudi mala

Mila Morandini. Blizu tehov novih bojo tisti, ki so vičkrat sodelovali na Sejmu: skupina the Preklets, Davide Clodig, Ikeia Feletig, Sons of a gun, the Skypdrops, Elena Guglielmo an Jani Skočir. Lietos bo na Sejmu trinajst skupin, pesmi so različne an vse kaže, de bo lep Senjam za vse okuse.«

Kaduo bo vebruar narbujoše pesmi an po kerem kriteriju?

»Vse devetnajst pesmi bomo poslušali v saboto an v nediejo po nastopu pievcu bo tudi volitev. Publike bo izbrala pesmi na 1., 2. an 3. mestu. Mladi, ki imajo manj ku trideset let, bojo vebral' posebnej piesam, ki jim je buj vič. Po tradiciji posebne ži-

rije bojo vebralle narbiev besedilo an glasbo.«

Novost telega Sejma je posebna nagrada Aldo Klodič...

»Telo bo parve iteo brez Alda, ki je od celega začetka bio glavni pobudnik an duša Sejma. Zatočimo smo pomisili napraviti od tietos naprej dno posebno nagrado za piesam, ki se buj parblíža pisanku Alda. Piesam mora bit intimna, melodična, ritmična, direktna in povezana, na kar smo. Gre za piesam, ki tudi hrane am bogati slovensko narečje.«

Kere pevce pa boste na Sejmu imiel' ki goste?

»V nediejo bomo na Sejmu imiel' ku goste skupino Elabanda iz Ajdovščine. Je dna skupina, ki gode an poje piesmi folk in rock an v ker nastopa šest glasbeniku. Bojo godli v caju, kär bo publike volila an zbrala pesmi.«

Glede iniciative, ki jih bo do konca leti pejaljo naprej kulturno društvo Rečan Aldo Klodič, je stenski ko-lendar in Deveticu Božičnu po vasch Lieške fare, ki bo od 15. do 23. decembra, vsako vič v drugi vasi.

Zbor Rečan pa vsak mesec puje par kaki sveti maši.

Na dan Sejma, 6. novembreja opadan, po sveti maši, bo pieu pred monumentom v Hlodiču. Natuo ga bojo čakale vaje za se parpravt na božične koncerete an na Deveticu božično.

NA 32. LIEŠKEM FESTIVALU je bluo lietos rekordnih 19 piesmi. Udobila je »Okus po mahu« skupine »Zmotjens«

Senjam beneške piesmi je pravi čudež, ki se ponavlja

U. D. (FOTO ODDO LESIZZA)

Vsake dve leti se v Benečiji ponovi čudež, ki parbliža te mlade k domačemu jeziku in kulturi. Gre za Senjam beneške piesmi, ki ga na Liesah pravljiva kulturno društvo Rečan_Aldo Klodič.

Na letošnjem festivalu, ki je biu 5. in 6. novemberja v prepuni telovadnici na Liesah, se je potegovalo za nagrade rekordnih 19 piesmi v nedškem, terskem in rezijanskem slovenskem dialektru.

32. Senjam Beneške piesmi je udobila piesam »Okus po mahu«, ki jo je zapiela in zagodila skupina »Zmotjens« (besiede Denise Vallar, muzika skupina »Zmotjens«), vebrala jo je s svojim glasovanjem publika. Mladi, ki imajo manj ku trideset let, so le tisto piesem vebrali sa svojo narbujošo. Publike je na drugo mesto uvarstila piesam »Valcer«, ki jo je zapiela mala Mila Morandini (besiede Ines Trusgnach, muzika Ivan Michelizza) in na treče mesto »Stari Partizan«, ki jo je izvedla skupina »The preklets« (besiede Igor Cerno, muzika skupine »The preklets«).

Posebne komisije so vebrale za narieuš besedilo tiste od »Ba tēu ä bete«, ki jih je napis Rino Chinese, in za narieuš muziko tisto, ki jo je za piesam »Na more bit« zluožu Franko Reja.

Nuvost telega Sejma je nagrada Aldo Klodič. Saj je biu letošnji parti festival brez zaslужnega kulturnega dieluca, ki je od samega začetka

Skupina »Zmotjens« je udobila s piesmijo »Okus po mahu«.

biu glavni pobudnik an duša Sejma. Zatuo so organizatorji pomisnili napravili od letos naprej adno posebno nagrado, adan poseban premio za piesam, ki se buj parbliža stilu in pisanju Alda Klodiča. Se pravi, de piesam muora bit intimna, melodična, ritmična, direktna in povezana na Slovence v videnski provinci. Nagrajena je bla »Ueku devete«, ki jo je zapiet Fabio Feruglio (besiede Pio Cencigh, muzika Fabio Feruglio).

Na letošnjem festivalu je bluo puno novih pievcu in skupin al' bendou. The fajni trio, Zmotjens, Fabio Feruglio, The Travelers, Andrej Kreševič, Flavio Cerno, Silvana Chiabai, Malca Kumar, Sharp, mala Mila Morandini. Blizu teh novih so bli tisti, ki so že vičkrat sodeloval' na Sejmu. The Preklets, Davide Clodig, Ikeia Feletig, Sons of a gun, the Skypdrops, Elena Guglielotti in Jani Skočir.

Vse piesmi so posnete na CD in besedila pa v bukvacah. Lahko jih poslušata tudi v radijskih oddajah za Slovence v videnski provinci na RAI -radio Trst A in Radio Spazio.

Organizatorji želijo, kakor so napisali v bukvacah, de bo Senjam beneške piesmi »imeu le napri nalogo

Mila je bla druga s piesmijo »Valcer«.

ohranit naše slovenske dialekte, takuo ki je bluo od lieta 1971, kär se je Senjam začeu, in spodbujat vse nas, še poseben te mlade, k pisanju besedil in muzike.«

»Mladim – so zaključili - naj gre dužnuost ohrabit in tudi sreča uživat vse, kar imamo in kar smo!«

Skupina »The preklets« je bla trečja s piesmijo »Stari partizan«.

V GORICI OSREDNJA PREŠERNOVA PROSLAVA

med Slovenci v Italiji je postavila v ospredje Benečijo in Rezijo

Dan slovenske kulture v spomin na Alda Klodiča

LARISSA BORGHESE

Ganjiva an nežna piešan »Beneška vičere je v saboto, 6. februarja, v kulturnem domu v Gorici odparla Dan slovenske kulture, ki je biu letos posvečen Aldu Klodiču, beneškemu kulturnemu dielcu, pesniku, režiserju, organizatorju an neutrudnemu ustavarjalcu, ki nas je zapustiu adno lito od tega. Organizacijo vičera, ki je nosu naslov po Klodičevi poeziji »Pustita nam rože po našin sadit«, sta Svet slovenskih organizacij an Slovenska kulturno gospodarska zveza zaupala špietarskemu Inštitutu za slovensko kulturo, ki je par tem so deloval z vič slovenskih društva iz Nediških dolin.

»Mi Slovenci smo na svojo kulturo zelo povezani – je podčartala Emma Golles, ki je zlo lepuo povezovala vičer –. Prū kultura je prava luč v evropski družini narodu an jeziku. Aldo Klodič je branu suoj slovenski materni jezik an je predusiem skarbe za mlade, jih vkujuču v beneški kulturni svet in jim zaupu. Njega dielo nie bluo important samuo za Benečijo, saj je obogatielo celo slovensko kulturo.«

An zaries je bluo puno mladih med tistimi, ki so nastopali na odru an predstavili glasbeno pravco an tradicionalno legendjo »Krajica Vida« iz zadnjega velikega diela Alda Klodiča. Krajica Vida je simbol rojstne zemje, ki je rešila beneške judi pred Atilo.

Krajico Vido an Atilo sta igrala tržaška sopranistka Mojca Milič an bas Goran Ruzzier. Zaslužila sta se dug aplauz, pru takuo otroški zbor Mali luterji, pevski zbor Fajnabanda,

Beneško gledališče, mali orkester an solisti Glasbene matic, gledališka skupina dvojezicne šoule. Zapieli in zaigrali so pod scenografijo Luise Tomasetig, režijo Elisabette Gustini, za glasbo pa sta skarbiela Davide Klodič an Davide Tomasetig.

Slavnostni govornik vičera je biu rezijanski kulturni dielovac Sandro Quaglia (njega govor objavimo v celoti tle zdol), ki je podčartu, de Rezijane, ki se imajo za part slovenske manjšine, pogostu napadejo tisti, ki čejo izkjučit Rezijo iz teritorija zaščitnega zakona za Slovence. Za uoj tega zavedni rezijanski Slovenci potrebujejo moralno podporo, de bi branil' slovenski domaći dialekt, ki ga le skoze učenje slovenskega literarnega izika lahko ohranejo. Trieba je, de po rezijansko guoré te mladi, ne samuo parlieti ljudje, takuo ki se donas gaja. Par tuolim bi pomagalo tudi imiet dvojezičnega duhovnika an buoje teritorialne vezi s Slovenijo. Zakjuču je govor z verzi v rezijanskem dialektru znane pesnice Silvane Paletti, za njin pa je video pokazu slike iz doline pod Kaninom.

Quagliove besede je potardila Emma Golles, kár je podčartala, de je živjenje po naših dolinah še moogoče an de je kultura tisto kladivo, s kerim lahko razbijemo led, ki gleda zmieran vse zadušit.

»Aldo Klodič – je zmislu Michele Qualizza – je biu mies tistimi, ki so kupe s Pavlom Petricigem ustanovil' Zavod za slovensko izobraževanje, iz kerega se je rodila dvojezična šoula v Špietruc. Človek riedkili besied, je Aldo Klodič dau na noge kulturno društvo an pevski zbor Rečan, Senjan Beneške piesmi, Beneško gledališče, Beneški kabaret, Trepetički, čezmejno pesniško društvo PoBeRe, Inštitut za slovensko kulturo, ustvaru je cielo varsto poezij, piesmi, gledaliških iger, izmislu se je vsakolietni čezkonfinški pohod Topolove-Livek an objavu bukva, ki guorjo o stoltnem sodelovanju med Rečansko an Soško dolino.

Vičer so, mies druzimi, oblikoval' še Emanuele Cicigoi, Davide Clodig, Margherita Trusgnach, Radi Vizintin, Matej Jarc in Fabio Feruglio.

Predsednika Skgz-ja, Rudi Pavšič,

an Sso-ja, Walter Bandelj sta, po izbieri posebne komisije, za kero je guorila predstavnica Nataša Paulin, podelila umetnino s simbolom trte (ki jo je izdielu Andrej Pisani) zaslужnim Slovencam. Posebno plaketo so izročil' slikarju Deziderju Švara, glasbeniku Hilariju Lavrenčiču an intelektualcu Igorju Pisonu.

Goriški dan slovenske kulture bojo pokazal na Rai bis v nediejo 14. februarja po vičernem dnevniku.

DAN ŽEN je biu lietos spet v telovadnici

Dan žen na Liesah

Biu je marzli vičer, ko san se parvič pejau na vaje Beneškega gledališča ... parvo kar san začetiu je biu udarec marzlega zraka ... igrauci so bili obličemci z jopami, zaviti v šale, z rokavicami an s kapami na glavah ... Marina me je predstavila vsemi ... Po nekaj letih an uspehih so mi rekli "zdaj si pa naš". In san vesel in srečan, da je tako. V Beneščijo hodim za dušo, ne za delo. Koliko odličnih ur smo preživeli! na vajah, koliko dobrih in manj dobrih predstav smo naredili, koliko ljudi smo razveselili, koliko nagrad smo prejeli in koliko marzlih dvoran na vaje smo zamenjali! Ta moj zapis je izraz hvaležnosti iz ljubezni porojene v ljubezen napotene.

Tele so besiede, ki jih je biu napisu režiser Marjan Bevk, ki nas je lanske lieto parve dni marca zapustiu an ki je za dvist liet, od lieta 1992, vodiu Beneško gledališče.

Na Marjanu Bevku an Alda Klodiča, ki jih je "dno lieto od tega huda boliezam prezagoda uzelza živjenju an ki sta puno nardila za kulturno

rast našega teritorija, so se v torak 8. marca ob Dnevu žena na odru telovadnice na Liesah zmisnilo Cecilia Blasutig, ki je tudi povezovala vičer, Marina Cernetig an Emanuela Cicigoi.

S koncertom »Tango!« sta nastopila Sebastiano Zorza an kitarist Marko Feri, dva glasbenika znana po celin svetu, ki učita glasbo v vič daržavah an sta prejela puno nagrad. Sebastiano Zorza, je mies člani, ki so dal' na noge združenje »Canzoni di confine«, ja sodeloval z znamimi pevci an kantautorji.

Marko Feri uči kitaro pri Glasbeni Matici v Trstu in v Špietu, je umetniški vodja mednarodnega festivala kitare »Kras«, znotra kerega so publikal' dve antologiji glasb za kitaro slovenskih an italijanskih avtorju.

Godla sta piesmi Astora Piazzole, Carlosa Gardela, Angela Villolda an Mattea Fallonja an takuo močnou navdušila številne publike, do so jih topluu zahvalil' z duzim ploskanjem.

Natuo so igrauci Beneškega gledališča Anna Bernich, Roberto Ier-

gnach, Anna Iussa, Adriano Garinach,

za Maurizio Trusgnach predstavil'

Marko Feri in Sebastiano Zorza na Liesah.

(foto Andrea Podleszach)

za Zvezo beneških žen, ki je imela takuo možnost pejat naprej nje program an dielo, ki sta v lietah postala tradicija. Dielo ki je bluo nareto je zahtevalo veliko kuraže, ki našim ženam ni nikdar parmanjkalo».

Tiste žene so ušafale vseeno cajt čepru so imiele družino, hišo an dielo. Od tekrat se je sprehodilo puno poti an spremeno puno reči, a se zdi, de se na vsi tuolega zaviedamo.

»Donas – je doluožla – na žalost previč pogostu, kár se kjež napravja an se upraša za sodelovanje, se čujejo mo odgovorit "zanimivo kar dielata, a iš niemam caja". Naše žene so pokazale, de cajt ušafač če ries misleš, da, kar dielaš, ima pomien za te an za uso tvojo skupnost.«

L.B.

Lietna seja kulturnega društva »Rečan Klodič«

Kulturno društvo "Rečan - Aldo Klodič" vabe vse člane na letno sejo, ki bo v soboto, 2. ožirila, ob 19.30 pri gostilni "La Casa delle Rondini" v Dugah. Po seji bo vičenja. Za članarino an za vičerjo plača skupno 15 euro.

Na dnevnom redu bojo: članarina, dejavnosti an odobritev obračuna 2015, program in predračun za leto 2016, razno an vičenja. Začoj organizacijskih razlogov je treba potrditi udeležbo do 29. marca, poklicita na tel. 0432 725072 (gospa Luncan).

ZADRUGA MOST je v Špietru predstavila prevod po italijansko in strip Morena Tomasetiga

Roman Kaplan M. Čedermac je aktualen tudi donašnji dan

EZIO GOSGNACH (FOTO ODDO LESIZZA)

Vsvoji zadnji pridgi kaplan Martin Čedermac pravi: »Kakuo naš slovenski jezik lepou zvoni, kakuo puoje od sreca do sreca, kakuo odmieveva od duše do duše! Varte telo bogatijo! Ne dajte si jo vzeti!« Hvala Bogu, 83 let po prepuovedi slovenskega jezika s strani Mussolinija, je v Benečiji puno ljudi, ki posluša parporočilo beneškoslovenskih duhovnikov, ki ga je France Bevk deu v usta protagonista svojega romana, s katerim je cielemu svetu arzkriju največjo karvice pruoti Beneškim Slovenscam, saj so jim tieli prepoviedati tudi z Buogam guoriti v jeziku, ki ga jim je On dau.

Narlievš dokaz, de prepuoved je biu težak žlah a nie paršu do živega, sta mlađi Stefano Coren in Peter Tull, ki sta zadnjo Čedermaco pridgo lepou recitirala v dvorani špietarskega faruža v saboto, 25. junija na predstavitevi Bevkovega romana, ki ga je kooperativa Most objavila – kar 78 let po izidu – po italijansko, v previdu sada že rancega Ezia Martina. Uvodno besedilo je napisu tarščaki pisatelj Boris Pahor. Prepuoved so v le tistih bukvah dodali le tist roman v beneškem dialetku v stripu (v fumetah) Morena Tomasetiga.

Roman sta pred številno publiko predstavila: teolog in odgovorni urednik Doma, msgr. Marino Qualizza, Larissa Borghese, ki je diplomirala na univerzi s tezo o jezikovnem vprašanju v Bevkovem pisanju, in furlanski risar Alessandro D'Osualdo. Zapieu je pevski zbor

Rečan_Aldo Klodič z Lies

Msgr. Qualizza je zmismu, de Čedermac je literalna podoba gaspuoda Antonia Cuffola in, za nekatere reči, Jožefa Cramara. Natuo je poviedu, de so protagonisti romana duhovniki, politična oblast in ljudje. »Slovenski duhovniki so dobro zastopili, de na moremo živeti v vieri, če kristjanska viera niema naše podobe, če nie ukoreninjena v naših vaseh. Drugač nie naša. In vira v Boga ti da tajšno muoč, de na bož zanemarju tvoje zemlje, tvoje družine, tvojega naroda. Pa de ga boš počastiu do zadnjega,« je jau.

»Politična oblast bi muorala biti za dobro ljudi. Zgodilo se je na posebno vižo v prejšnjim stuoljetu v Italiji in Niemčiji, de se je politična oblast služila ljudi za svoje cilje. In takuo je napunila britofe. Miljoni ljudi so življjenje zgubili zaupoj naumne politike, ki smo jo doživielu tudi mi. Naš duhovniki in potle drugi ljudje so dieiali, de bi naumno politiko spremeniili. Zak' kristjanska viera ima muoč, de spremeni reči tudi, kjer nie nobednega trošta.«

Glede ljudi je msgr. Qualizza poviedu, de so v cajtu prepuovedi potaripeli in tuole jih je rešilo prelivanja karvi. »Vseglih mi je ranca mama pravila, de so Benečani lieta 1933, kär je imela petnajst let, močnu uparli in protestirali pruoti prepuovedi. In s tuolim, mi je parporočila, naj hodim tudi jest po poti duhovni-

ku tistega cajta.«

Larissa Borghese je poviedala, de do izbiere argumenta za diplomsko nalogu jo je pejalo branje zgodovinskega romana Kaplan Martin Čedermac, »ki se gaja tle v Benečiji in se veže s problemi našega vsakdanje-

Msgr. Marino Qualizza, Larissa Borghese in Alessandro D'Osualdo.

ga živjenja, v kerin so, na žalost, še močni predsodki (pregiudizi) pruot vsemu temu, kar diši po slovensko. Predsodki, ki imajo njih kornine v caju fašizma an še priet.«

»V svoji diplomski nalogi – je nadaljevala – se nesam spustila v politiko, a sam guorila le o jezikovni identiteti v pisancu Franceta Bevka. Sam spoznala Bevkovo dielo in osebnost tudi skuose besiede judi, ki so ga osebno poznal'. Od glasbenika Antona Birtiča, do bibliografa in prevajalca Marijana Brecija, od Bevkovega sina režisera Marjana Bevka do dramaturga in pisatelja Saše Vuge, ki je v sojin govoru 16. šetemberja 2000 v Zakočji, rojstni Bevkovi vasi, ob stodesetletnici pisateljevega rojstva podčartu, de moramo po Bevkovih štopinjah ohraniti svojo kulturo in jezik, de na pozabimo svojih korenin.«

Larissa Borghese je prevedla v italijanski jezik tudi part Bevkove zgodobе o Tončku, puobiču, kateremu učitelj kuaže, naj na piše petdeset kras. »Qui siamo in Italia. In Italia si parla solo italiano,« zauoč ki je Tonček s šolarji guoriu v svojin mater-nim slovenskim iziku.

»Ku Benečanka in še na posebno vižo ku mama, se troštam, de bojo lahko mladi ostali na svoji zemlji, bojo ponosni na svojo zgodovino in v donašnjim cajtu dielali za tajšan jutre, v katerim bojo končno sloven-

ska in italijanska duša naših ljudi kupe živiele in se adna z drugo bogatile,« je zaključila.

Alessandro D'Osualdo je poviedu, de ima njega parjeteljstvo z Morenam Tomasetigam, že vič ku dvejst liet, kär je impaginiru bukva »Ne samuo spomini«, potle je biu pa kot konzulent za »Naše usakdanje besede.« Tele zadnje, je jau »oso didaktično tudi donašnji dan zelo naprej pred drugimi, ne samuo za manjšinske jezike, pa tudi za italijanski jezik.« Problem je, de donašnji dan bukva, ki jih parpravaljajo jezikovne manjšine na znajo guoriti z ljudmi.

D'Osualdo je poviedu, de mladi malo poznaajo tist part zgodovine, s katerim se lahko zastopi, kaj se gaja donašnji dan. Zatuo je izdaja Kaplana Martina Čedermaca po italijansko in v stripu dobrodošla. »Tele so kvalitetne bukva in strip je na vesakim nivoju. Risbe in farbe so moderne. Zatuo čestitam Morenu Tomasetigu in zadrugi.«

Na koncu je Tomasetig poviedu, kakuo se je rodila ideja za stripe o Čedermacu in se zahvalu Giorgiu Banchigu za besedilo v domaćim na-rečju in svoji ženi Tuuli Nevasalmi za grafično pomuoč.

»Namien, ki me je peju naprej, je biu aržeriti krog ljudi, ki bi poznali roman in slovensko problematiko Benečije,« je jau.

**Tomasetig: dielu sam, de bi biu
Čedermac poznan**

Peter Tull, Stefano Coren in zbor Rečan_Aldo Klodič.

Publika v dvorani v špietarskim faružu.

ČEZ NAMIŠLJENO ČRTO

so Rečanji iz Topolovega šli na obisk k sosedom, se z njimi družili in veselili

Pohod na Livek bodo pomladili

Sedemjasti julij 1994 je v novejšo zgodovino mejašev z Livko in Rečanske doline zapisan z zlatimi črkami. Bil je dan prvega pohoda, ki mu je njegov pobudnik Aldo Klodič dal ime Čez namišljeno črto. Odtlej so se pohodi redno vrstili, prva leta kar po dva krat na poletje.

19. junija letos je bil na vrsti 23. pohod. Tokrat so k Livčanom pod vodstvom Margherite prišli na obisk Ljudje iz Rečanske doline. Srečanje so s svojo prisotnostjo počastili županja Grmeka Eliana Fabello, župan Sovodnje Germano Cendou in podžupan kobariške občine Marko Miklavič.

Na srečanju na Livku so se spet vrstili lepi in simbolov polni dogodki. Govorili pa smo tudi o potrebi, da bi bodoča srečanja zastavili drugače, da bi jih posodobili in približali mlajšim generacijam mejašev.

Za veselje do druženja mladih ljudi na Livku je sedaj že poskrbljeno z maratonom mladega rocka Liwstock (ta bo letos 6. julija) in z čezmejnimi turnirji v malem nogometu, ki bo letos zadnji vikend v juliju. Morda bo mlade ljudi kdaj pritegnil tudi romantični čezmejni pravljični večer v Nježni hiši v Jevščku, »Prav'ca za Nježno«. V muzejček legende o Krivopeti, Krivapeti preurejeno podstreže etnološkega spomenika Nježni hiši in večer pravljica sta nepozaben krst doživelva 24. junija letos.

Na cilju 23. pohoda na Livku so vaščani za prijetno vzdušje poskrbeli z nizom drobnih dogodkov. Po sveti maši, ki jo je vodil kobariški župnik g. Ivan Blažič in na kateri je ubrano pel zbor Rečan-Aldo Klodič, so se udeleženci srečanja poklonili livški lipi. Lipa, ki je preživelva najmanj

400 let. Voščilo, da bi staro drevo še dolgo živel, so rečanski in livški pevci družno izpeli v pesmi »Lipa ozelenela je«. Mogočno je zvenela. Mimogrede: livška lipa je verjetno edina poročena lipa na svetu. Njen mož živi »Čez namišljeno črto«, v Rečanski dolini.

Potem so na poti skozi vas v spremstvu harmonik in udeležencev srečanja zapeli še enkrat. »V dolini tih« je bila podoknica in darilo osmim 90 in več let stariim vaščankam, ki živijo v krogu hiš starega Livka. Vsaka je dobila pesem in iz rok livških mlaedenk belo rožo. Ob tej priložnosti smo se spomnili, da so Livške vasi neverjetno živahne. Okoli dolgoživih ljudi je na Livškem veliko otroškega vrveža. V zadnjih treh letih so mlade livške žene rodile 30 otrok. Na poti v življenje so novi otročiči. Bodočnost, kakršno kolikor je

bo prihodnje življenje, je z mladim rodom livškim vasem zagotovljena.

Druženje v Šoli je bilo enkratno in neponovljivo prav zaradi drobnih pozornosti, klepetanja in obdarovanja, izdelovanja spominkov in podpisovanja podarjenih skodelic, pitja dehtecgega čaja iz svežih zelišč Loredanine zeliščne njive,... Breda in Beti z Livških Raven sta v Šoli uredili razstavišče. Tam so na ogled obrazi Livčanov iz starih časov in nenavadnih nakit »Betuška«. Narejen je iz naplavin Soče. Spremlja ga pravljica o Soški vili. Betina pravljica je svoj krst doživelva na večeru pravljic v Nježni hiši v Jevščku.

Tako se na Livškem dogodki zlagajo v lepo zgodbo poletja 2016. Če imate čas, pridite tudi na praznovanje livškega zavetnika Sv. Jakoba, ki bo 24. julija.

KATJA Roš

BOGAT PROGRAM

KD Rečana v mesecu junj

Zapiela jo je kukuca

V Dolenjem Bardu so zapieli na sred vasi.

Junj v Rečanski dolini je vsako leto zlo bogat. Znotra programa »Kar jo pieje kukuca« kulturno društvo Rečan Aldo Klodič parpravja vič iniciativ, ki jih je letos objela liepa sončna ura. Ta parva, »Zapujmo jo na sred vasi« je bla v Dolenjin Bardu v saboto 18. junja. Piela sta mešani pevski zbor Rečan Aldo Klodič an skupina ljudskih pevk »Korenine« iz Tolmina, Beneško gledališče je igru predstavo »Trenutki življenja«. Igrali so Roberta Bergnach, Anna Bernich, Adriano

Gariup, Anna Iussa an Maurizio Trusgnach. Po kulturnem programu je bla pašta za vse an so godle ramonike. Pomien tele prireditve je oživjet vsaj za eno vičer naše gorske vasi, ki so skor zapušcene.

Drug dan, v nediejo 19. junja je 23. Pohod čez namišljeno čarto še vič zmočneu povezavo z Livkan an z vso Soško dolino. (beri članek na 9. strani)

V četrtak, 23. junja, je pa biu kries Sv. Ivana na Lužah par Hostnem v Garmiškin kamunu. Margherita

Pohodniki čez namišljeno črto pred cerkvijo na Livku

Trusgnach, aktiuna kulturna dieluka v društvu Rečan, se zmisne, de kār je bla majhana, »smo otroc hodil' po darva že mesece priet. Tekrat je vsaka vas imela svoj kries an je gledala, de ga paržge te zadnja. Na kries sv. Ivana je bla parložnost zažgat vse, kar nie bluo vič h nucu. Je bluo pru lepupo an živahno, saj je biu senjan za vse. Potle se je tela navada zgubila an ku Rečan smo jo spet oživel' an se je potle aržserila«.

Kulturno društvo Rečan Aldo Klodič ima tu programu še druge

iniciative.

Že puno liet zbor Rečan pieje maš za Rožinco, mjesca vošta, v Dreki, kam pridejo tudi judje, ki živojo po svete. 3. šetemberja pa bo na Liesah tradicionalni pesniški vičer »V nebu luna plava«, tudi lietos ga bojo obogati pesniki vič iziku an kultur.

32. Senjan Beneški piesmi pa bo 5. an 6. novemberja.

Na sejmu lietos bo tudi piesan v rezijanskim narečju an parvič bo tudi nastopila skupina iz Kanalske doline, seveda v svojim narečju.

TUDI SLOVENSKA BESIEDA

Margherita Trusgnach (foto O. Lesizza)

Na guod Marije Bandimince v četratak, 8. šetemberja, je bluo tradicionalno ruomanje videnske nadškofije na Staro goro. Takuo ki je že navada so par maši molili in pieli v italijskem, furlanskem, slovenskem in niemškem jeziku. Po slovensko so bli parvo berilo in dvie prošnje za vse potriebe. Zapiel' so tudi »Lepa si roža Marija«.

LUNA JE TUDI LIETOS PLAVALA NAD KOVAČUOVIM SENIKAN. OD LIETA 1993 JE PARKLICALA VIČ KU 90 ARTISTU

Lasbenik Federico Galvani, pevka an raziskovalka Marisa Scuntaro, pesnice Dana Ivančič, Maria Elisenia Gonzalez an Silvana Chiabai so bili v saboto, 3. Štemberja, protagonisti lietosnjega srečanja med pesniki, pisatelji in drugimi ustvarjalci »V nebu luna plava«, ki ga je v Kovučuovem seniku na Liesah organizalo kulturno društvo Rečan Aldo Klodič.

Federico Galvani, ki že vič liet živi v Utani, diela v socialnem ambientu, se ukvarja z glasbo, gledališčem an radijam gode v furlanski skupini Arbe Garbe, je napeu njega ramoniko, an ga je spremju parjatu Roberto Amadeo na kontrabasu. Oba sta z instrumenti spremjal pesmi, ki jih je po furlansko, rezijansko an beneško piela Marisa Scuntaro. Že vič liet pieje v glasbeni folk skupini »Sedon Salvadie«,

po poklicu je učiteljica, živi v Guminu, gleda varvat ljudsko bogastvo, pesmi, poezije, ki jih klade tudi v muziko. Dve lieti od tega je napravila cd »Dindarimedindaronek«, v kerin je zbrala 24 pjesni v izikih, ki se jih guori v deželi. Margherita Trusgnach, ki je predstavila vičen, jo je sparjela po vseh Dreškega kamuna, kjer je pobrala an snemala ljudske pjesmi. Marisa je na vičeru podčartala, de je important varvat an daržat žive vse izike, takuo de jih učemo an guoromo z otroci. Na vičeru je mjes družin piede beneško uspavanko (Nina nana Samuele le zaspí / nina nana le zapri oči / na nebu, na nebu zvezdice žare / na nebu, na nebu zvezdice žare), ki ji jo je arzkritka dna žena iz Ofjana, an rezijansko »Da jora ma Čaninauak, ki jo je raziskaval jezikoslovec Pavel Miru.

Dana Ivančič je med ustanovitelji literarnega kluba Bovec, ki je malo cajta od tega organizalo literarno beneški vičer v Bovcu, kjer je med družimi nastopila tudi Margherita. Literarni klub Bovec, ki so ga ložili na noge pet let od tega, organiza literarna srečanja an delavnice pisanja, je medgeneracijski, saj gleda združit judi iz usen starosti an išče talente tu šolah.

Od čeparne: Chiabai, Ivančič, Gonzales, Scuntaro.

Maria Elisenia Gonzalez je rojena v Kolumbiji an že štirmajst liet živi v Nediških dolinah. V nje rojstnem mestu je diplomirala iz književnosti, ji je všeč puno vse, kar je povezano z otroški an z naravo, sodeluje s slovenskimi društvi, s šoulumi an z dvojezično šolo, za kero parpravljajo projekt vezan z muzejem moderne umetnosti nje rojstnega

mesta Medellin. Elisenia piše poezije v španskin an italijanskim iziku.

Silvana Chiabai z možan peje naprej pekarno gubanc »Giuditta Teresa« v Ažli. V nje družini nieso mai manjkale pjesni an poezije, piedla je v zboru Rečan an bo nastopala na letošnjem Sejmu Beneške pjesmi, 5. an 6. novembra na Liesah. Piše pjesni v slovenskem domaćin narečju.

Na koncu vičera je, gostom Margherita šenkala gubanc Giuditta Teresa an bukva »V nebu luna plava«; literarni vičer je od 1993. lieta partegnilo vič ku 90 ustvarjalcu iz Benečije, Rezije, Kanalske doline, Slovenije an Furlanije. Vičer na Liesah, med kerim so šenkali bukvaca poezij, ki jih dajejo tudi knjižnicam an društvam, se je zaključilo z družabnostjo obiegano z muziko ramnikarju, par ker je Marisa Scuntaro godila z žlicami.

POGOVOR Z MARGHERITO TRUSGNACH o 32. festivalu, ki bo na Liesah v saboto 5. an v nediejo 6. novemberja

Že od začetka Senjam Beneške piesmi gleda ohranit dialekt

LARISSA BORGHESE

Vsaboto 5. an v nediejo 6. novembra v telovadnici na Liesah bomo na 32. Senjam Beneške piesmi poslušal pesmi v nediškem, terskem in rezijanskem slovenskem narečju. Senjam vsake dve leti organiza kulturno društvo Rečan_Aldo Klodič.

O namenju, programu an nagradah sejma, ki parkliče vedno puno judi, smo vprašal Margherito Trusgnach. Aktiuna kulturna dieluka kulturnega društva Rečan_Aldo Klodič, Margherita diela tudi na kulturnem društvu Ivan Trinko v Čedadu, poje v zborih Rečan, Nediške doline, Fajnabanda in sodeluje z literarnim čezmejnim društvom Nit.

Bliža se 32. Senjam beneške piesmi. S kermi namienan se je rodiu Senjam?

»Senjam se je rodiu z namienan, de bi ohranil, kar smo, an parbližal vse pisanju v slovenskem narečju. V Sedemdesetih lietah, kár ni bluo še dvojezične šoule v Špietu, večina ljudi je po slovensko samuo znala guorit a ne pisat. Takuo, de Senjam je napravu dno pot, ki je bla tekrat zlo inovatiuna. Piesami je pomala se parbližat slovenskemu jeziku tudi ljudem, ki do tekrat se niso zavedali«

Skupina "Razred zase" na Sejmu lieta 2014.

(foto iz arhiva Oddo Lesizza)

kako bogatijo imamo. Uspehu Sejma je pomala tudi glasba, ki je parklicala bližu mladino. Donas je namien ostule tist, ker narečje je treba ohraniti. Saj mladina ga malo nuca.«

Lietos bo Senjam posebno zanimiv, saj se bojo oglasile piesmi v nadiškem, rezijanskem an terskem dialektru. Koliko piesmi bomo poslušal' an keri novi pevci bojo nastopali?

»Lietos bomo poslušal 19 novih piesmi, kar je velik uspeh. Bomo imiel' tudi puno novih pievcu: The fajni trio, Zmotjens, Fabio Feruglio, The Travelers, Andrej Kreševič, Flavio Cerno, Silvana Chiabai, Malca Kumar, Sharp an bo pieila tudi mala

Mila Morandini. Blizu telih novih bojo tisti, ki so vičkrat sodeloval' na Sejmu: skupina the Preklets, Davide Clodig, Ikeia Feletig, Sons of a gun, the Skypdrops, Elena Guglielmotti an Jani Skočir. Lietos bo na Sejmu trinajst skupin, piesmi so različne an vse kaže, de bo liep Senjam za vse okuse.«

Kaduo bo vebrau narbuojše piesmi an po kerem kriteriju?

»Vse devetnajst piesmi bomo poslušal v saboto an v nediejo po nastopu pievcu bo tudi volitev. Publike bo izbrala piesmi na 1., 2. an 3. miestu. Mladi, ki imajo manj ku trideset let, bojo vebral' posebej piesam, ki jim je buj všeč. Po tradiciji posebne ži-

rije bojo vebrale narbieš besedilo an glasbo.«

Novuost telega Sejma je posebna nagrada Aldo Klodič...

»Telo bo parve lieto brez Alda, ki je od celega začetka bio glavni pobudnik an duša Sejma. Zato smo pomisili napravt od lietos naprej dno posebno nagrado za piesam, ki se buj parbliža pisanju Alda. Piesam mora bit intimna, melodična, ritmična, direktna in povezana, na kar smo. Gre za piesam, ki tudi hrane an bogati slovensko narečje.«

Kere pevce pa boste na Sejmu imiel' ku goste?

»V nediejo bomo na Sejmu imiel' ku gostu skupino Elabanda iz Ajdovščine. Je dna skupina, ki gode an pojde piesmi folie in rok an v keri nastopa šest glasbeniku. Bojo godli v cajtu, kár bo publike volila an zbrala plesmi.«

Glede iniciativa, ki jih bo do konca lieta pejalj naprej kulturno društvo Rečan_Aldo Klodič, je stenski kalendar in Devetica Božična po vaseh Lieske fare, ki bo od 15. do 23. decembra, vsako vičer v drugi vasi.

Zbor Rečan pa vsak mesac pueje par kaki sveti maši.

Na dan Sejma, 6. novembra opadan, po sveti maši, bo pieu pred monumentom v Hlodču. Natuo ga bojo čakale vaje za se parpravt na božične koncerte an na Devetico božično.

Castagne in festa

Esibizione del coro "Nediške doline" nell'ambito della Festa delle castagne.

Sabato, 22 ottobre nella chiesa a Valle di Soffumbergo si è esibito il coro Nediške doline, diretto da Davide Tomasetig, con un ricco repertorio perlopiù nel dialetto sloveno e nella lingua slovena standard.

L'attenzione alla veste multiculturale e plurilingue del territorio è una costante della Festa delle castagne e del miele di castagno, quest'anno alla 36^a edizione, come ci ha riferito Gian Franco Specia, presidente della Pro loco Valle di Soffumbergo, che organizza la kermesse.

Lo striscione trilingue di benvenuto, scritto in italiano, sloveno e friulano, è di per sé espressione di

accoglienza e apertura. L'impegno degli organizzatori è da sempre volto a preservare la ricchezza culturale, gastronomica e paesaggistica che fa del territorio una realtà unica. In questo contesto s'inseriscono anche le camminate al monte San Lorenzo e a Pedrosa e la raccolta delle castagne nei boschi, che vengono puliti e manutentati dai volontari. Quest'anno poi è stata particolarmente gradita la presenza di un esperto botanico, che ha fatto conoscere la flora locale.

Soddisfatti gli organizzatori della kermesse, che dall'8 ottobre si è sviluppata in tre weekend e si è conclusa domenica, 23 ottobre.

POGOVOR Z ZDRAVKOM LIKARJEM ob koncu njegovega 22-letnega mandata v funkciji načelnika Upravne enote Tolmin

»Koliko lepega sem doživel med temi dobrimi in srčnimi ljudmi!«

EZIO GOSGNACH

Zdravk Likar se bo 4. decembra upokojil in s tem končuje dolgo obdobje v funkciji načelnika Upravne enote Tolmin. Postavili smo mu nekaj vprašanj.

S kakšnimi občutki zapušcate službo načelnika?

»22 let sem bil načelnik Upravne enote Tolmin. V teh dolgih letih, pa tudi še prej kot dolgoletni funkcionar Občine Tolmin, sem spoznal ogromno ljudi. Narava dela načelnika je ne-prestano delo z ljudmi: tako z mojimi podrejenimi uslužbencemi kot tudi z državljanji. Moji sodelavci so odlčni in se jim moram zahvaliti za dobro opravljanje dela. Vse probleme smo hitro in uspešno rešili. Zato mesto načelnika zapušcam zadovoljen.«

Celo službeno dobo ste opravili na družbeno-političnem in državnem področju, a veskozi v domačem okolju, četudi vam se je večkrat pojavila priložnost višjih in prestižnejših funkcij. Ali obžalujete, da jih niste sprejeli?

»Pri vsakih državnih volitvah prihajajo k meni predstavniki političnih strank z željo, naj kandidiram za poslancev v Parlamentu. A vedno odklonim. Tuja mi je misel, da bi moral glasovati, kot mi ukažejo. Vedno sem bil svoboden človek in zame je največje vrednota, da ravnam po svoji vesti. Ponujali so mi tudi mesto na Generalnem konzulatu v Trstu, pa tudi na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu. Tudi na nekaterih drugih ministerstvih so mi ponujali službo. A sem vedno odklonil. Odločil sem se prav. Preveč sem navezan na naše kraje, na naše gore in tudi na Benečijo, da bi se pustil iztrgati iz tega okolja. Tudi zaradi stalne prisotnosti v Posočju, sem našim krajem in ljudem več dal, kot če bi delal v Ljubljani ali v tujini. Zato popolnoma nič ne obžalujem, da sem stal v Posočju celo delovno dobo.«

Odkod pa vaša stalna skrb za Slovence v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini?

»Moja diploma na Fakulteti za politične vede nosi naslov *Mednarodno-pravna zaščita nacionalnih*

manjšin. Doma sem iz Kobarida in v Kobaridu so vedno prihajali Benečani in Rezijani. Novembra 1973 smo imeli kobarški planinci na vrhu Matajurja slovensost v spomin na 32 padlih partizanov, ki so jih Nemci pobili novembra 1943 na Matajurju. Tedaj je v cerkvici na vrhu Matajurja mataturski župnik Paškval Gujon opravil molitev v spomin na pobite mladenice. Tedaj sem ga prvič videl in prav tedaj se je v meni zbudila radovednost, da se pobliže seznamim s kraji za mejo in z ljudmi, ki živijo ob Nadiži, Teru, Reziji in Kanalski dolini. Začetna radovednost je pre rasla v skrb za naše rojake v mejemnem pasu Videnske pokrajine. Spoznal sem namreč njihovo zgodovino in silne težave, ki jih pestijo. V meni se je porodilo prepričanje, da je treba trpečim in od vseh zapuščenim pomagati. In moje državne in še prej občinske službe so mi to omogočale. Bistveno pa je, da pomoč nuditi nesrečno in z ljubezljivo.«

V zamejstvu večkrat pogrešamo podporo s strani Slovenije, večkrat smo naleteli na gluha ušesa tudi v Posočju. Vi pa ste bili vedno naša opora in marsikdaj naš veleposlanik pri ljubljanskih oblasteh. Po vašem odhodu na koga lahko računamo?

»Vsa leta sem pri slovenskih državnih oblasteh ponavljal, naj v zamejstvu ne vidijo le Trsta in Gorice, marveč naj se pobrigoj tudi za Slovence v Videnski pokrajini. Že 46 let organiziramo ponovletna srečanja Slovencev iz Videnske pokrajine in Posočja. Ta srečanja so pomembna tudi zato, ker so bili na njihih prisotni vsi slovenski predsedniki Republike, vsi predsedniki parlamenta, skoraj vsi predsedniki slovenskih Vlad ter mnogo ministrov. Z njihovo prisotnostjo se tudi vedenje o Slovencih v Videnski pokrajini širi

v slovensko javnost. Spoznal sem ministre in njihove sodelavce, ki so zadolženi za Slovence v zamejstvu. Nekateri so bili dobri in zagnani ter tudi seznanjeni z dogajanjem v zamejstvu. Nekateri pa so bili popolnoma nesposobni, nič niso vedeli o Slo-

venčih v Videnski pokrajini. Vedno znova sem se čudil, kako je mogče, da so na tak odgovorna mesta izvoljeni ali imenovani taki nesposobni. Očitno je potrebna le ustrezna strankarska pripadnost, pa že lahko zasedeš taka mesta. Slovenski funkcionarji so pogostokrat le obljubljali in so že za prvim ovinkom na obljubje pozabili. Upam, da bo moj naslednik ali mogoče kak župan postal dober posrednik pri slovenskih državnih oblasteh in da bo znal prisluhniti Slovencem v Videnski pokrajini.«

Kateri je bil najlepši trenutek, ki ste ga doživel v teh letih?

»Najlepša trenutka sta prav gotovo vstop Slovenije v Evropsko unijo v noči s 30. aprila na 1. maj 2004 na vrhu Matajurja in vstop Slovenije v šengensko območje v noči z 20. na 21. decembrom 2007 na bloku Robič – Štupca. Veselje tisočev prijateljev z obeh strani je bilo nepopisno. Petje, vriskanje, objemanje. Kdor je zamudil zgodovino. Bil je tremutek, ko smo zaginali preklepi konfin v Nadižo. Tudi, če bi Evropska unija propadla, naj mej med nami ne bo več. Ponovnega konfina ne bi rad doživel! Radosten trenutek je tudi bil, ko je pred tridesetimi leti nastala Dvojezična šola v Špetru. Brez tega zgodovinskega do-

godka bi današnja Benečija izgledala popolnoma drugače.«

Katero pa največje razočaranje?

»Razočaran je bilo več. Veliko je bilo razočaranj zaradi ravnanj slovenskih in italijanskih oblasti, zaradi birokratskih postopkov na meji. Nejakkrat so me razočarali tudi ljudje, ki sem jima zaupal. Potem pa so se obrnili proti svojim ljudem in jim škodovali. Zelo sem bil žalosten, ko so odšli moji prijatelji Izidor Predan, Pavel Petričič, nepozabni muzikant Keko, moja draga prijatelj Ado Cont in Aldo Klobič, pa duhovniki Mario Lavrenčič, Valentín Birtič, Angelo Kracina, Dionisio Matevčič in seveda moj zaušnik, nepozabni Paškval Gujon. In še mnogi drugi.«

V Benečiji vas poznajo in imajo radi. Kako vam je uspelo s tako vdomačiti med našimi ljudmi?

»Benečani so odprtji ljudje. Z njimi zelo lahko navežeš stik. Vsa Planinska družina je tudi moja širša družina. Tam ob Teru živi moj prijatelj Viljem Černo, v Reziji Luigia Negro, v Rečanski dolini smo potegnili pot čez namišljeno črto do Livka, iz Ce-

V mojem življenju je g. Gujon pustil zelo globoko sled

nebole do Podobe. Koliko lepega sem doživel med temi dobrimi in srčnimi ljudmi! Zaradi srčnosti Benečanov in Rezjanov mora hočeš nočes te ljudi vzljubiti. In če zraven prištete še nujo, da jim pomagaš, postane to pravo poslanstvo. Zato je postala Benečija moj drugi dom.«

Spoznaš ste veliko Benečanov. Na nekatere osebnosti ste bili in ste globoko povezani. Prav gotovo na msgr. Gujona.

»Z župnikom Paškvalom Gujonom sva imela veliko skupnega. Posebno v zadnjih letih njegovega življenja. Skoraj vsak teden sem se oglašil pri njem v Bjačah. Odkrito sva se pogovarjala o vsem. Veliko me je naučil: kako biti odločen, ponosen, skromen, neuklonljiv, moder. Vse te lastnosti je imel. Zaničeval je tiste, ki so se obrnili proti svojim ljudem. In bil je dalekoviden, saj je napovedoval dogodek, ki se danes dogaja. Gospod Gujon je v mojem življenju pustil zelo globoko sled.«

Tudi med Furlani in Italijani uživate velik ugled. Prejel ste tudi visoko državno odlikovanje.

»Zelo veliko prijateljev in znancev imam med Furlani in Italijani. To so planinci, športniki, kulturniki, vojaki, diplomati, župani, znanstveniki, uslužbenci ministrstev. Bil sem član več slovensko-italijanskih komisij in sem že 20 let podpredsednik Slovensko-italijanske komisije za vojno grobišča. Komisija je opravila veliko pietetno delo. Za svoje delo sem od predsednika Republike Italije prejel odlikovanje *Ufficio Italijsane Repubbliche* ter od slovenskega predsednika Republike Red za zasluge.«

V sporuščilu prijateljem v Benečiji, da odhajate v penzijo, ste napisali, da boste odslj. imel več časa zanje. Kako to mislite?

»Dobi vam zelo veliko vašil na prieditev v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini. Žal se moram pogostokrat opraviti zaradi drugih službenih obveznosti. Po odhodu v penzijo ne bo več izgovorov in opravičil. Ne bom sicer več predstavnik države Slovenije; bom pa prihajal kot iskren prijatelj!«

Treba je pomagati trpečim in od vseh zapuščenim

v slovensko javnost. Spoznal sem ministre in njihove sodelavce, ki so zadolženi za Slovence v zamejstvu. Nekateri so bili dobri in zagnani ter tudi seznanjeni z dogajanjem v zamejstvu. Nekateri pa so bili popolnoma nesposobni, nič niso vedeli o Slo-

V BENEČIJI PARČAKOVANJE KRISTUSOVEGA ROJSTVA zaznamuje liepa pobožnost. Ankrat je bla v vsih vaseh, ki so imiele manjku devet družin

Devetica božična bo po vaseh dreške, lieške in kravarske fare

Ristjani se vsake leto parpravljamo na Božič z Adventom, s cirkunim cijtam, ki vabe človeka gledat naprej, saj sama beseda pomeni, de se neke oznanja in se ga nestarpno in z velikim upanjem čaka, kakor da bi dokončno rišču človeka iz trpljenja in bolečin. Vsi ljudje čakajo kaj novega in liepega, vsi imajo upanje v bujošo parhodnost; kristjan pa vie, da bujošo parhodnost parnaša le Jezus Kristus.

Advent pomeni tudi skupno parčakovanje Božiča. V Benečiji tuole ponuja Devetica božična. Ankrat je bla v vseh, kjer je bilo, naravnaj devet družin. Pobožnost se je odvijala brez duhovnika. Začela je zvičer. Ljudje so se ušafali in hiši, kjer je bila podoba Svetega družine celo moč in dan. Gospodinja se je z lepimi besedami poslovila od Matere Božje, nato so v precesiji šli do druge družine. Gospodinja jo pozdravila in sprajela pod strieho Devico Marijo, natuo so molili rožar, pleli Lavretanske litane in božične piesmi.

Po drugi svetovni vojski so se Nediške doline izpraznile in je šla, kot druge lepo navade, tudi božična Devetica v pozaboto. De je Devetica oživela in se spet aržirila, ima zaslugo kulturno društvo Rečan. Leta 1995 so se predstavniki društva pogorili z lieško faro in so jo začeli spet moliti.

Navado so nomalo spremenili,

Devetica božična v lieški fari. S čeparne roke, v Garmaku, v Platcu in v Seucu. Parpravljata jo domača fara in kulturno društvo Rečan-Aldo Klobčić.

bi ble vključene vse vasi, tudi tiste, ki donas niemajo devet družin. Zatuo Devetico, ki je bla vsak dan in drugi hiši adne vasi, molijo donas vsak dan in drugi vasi lieške fare. Tela je liepa parložnost, de bi tudi vasi nomalo oziviele.

Tudi lietos bo Devetica v lieški fari vsako vičer ob 20. V četrtak, 15. decembra, bojo začeli v Topolovin. Zbrali se bojo par znamenja in šli do nove Drejonove hiše; molile bojo Carla Martinkna, Maria Drejnova in Angela Vanoužova. V petek, 16. decembra, bojo šli od jaslic v Gorenjem Bardu do Uršne hiše v Dolenjem Bardu; molile bojo Maria Suoštarjova, Sofia Uršna in Rosina Tonova. V saboto, 17. decembra,

bojo v Zverincu šli od znamenja do Pekne hiše; molile bojo Gemma Šimanova, Ernesta Južolnova in Rosina Flipežova.

V nediejo, 18. decembra, bojo par Peternelu šli od znamenja do Škodejove hiše; molile bojo Luciana Mateužacu, Milena Laštova in Milica Škodejova. V pondeljak, 19. decembra, bojo v Gorenji Kozci šli od znamenja do stare Šimulnovne hiše; molile bojo Andreina Dornih, Giovanna Šimulnova in Fabrizio Šimulnu. V torak, 20. decembra, bojo v Seucu šli od jaslic do Tarbijanova hiše; molile bojo Dela Pečuova, Dora in Margherita Tarbijanove.

V sredo, 21. decembra, bojo v Velikim Garmaku šli od znamenja

do Lukcijove hiše; molile bojo Anna in Elisa Uogrinkne ter Mariucci Janezova. V četrtak, 22. decembra, bojo v Platcu šli od znamenja do stare mlekarne; molili bojo Nadaljn Mateužacu, Loretta in Martina Žefcijove. V petek, 23. decembra, se boje lieška Devetica zaparja v Hostnem. Šli bojo od znamenja do Karpacove hiše; molile bojo Erika in Maria Kocouove ter Mara Karpacova.

Tudi lietos sta kulturno društvo Kobilja glava in dreška fara parpravila Deveticu v narju majhnim in zapuščenim kamunam ciele Benečije. Vsak dan se zberejo ob 19. V četrtak, 15. decembra, par Marici in Eleni Bularjovi par Trinke, v petek 16. par Marici Čikovi v Dolenji

Dreki, v saboto 17. in nediejo 18. par Gregorja Drejcovemu v Gorenji Dreki, v pondeljak 19. par Margheriti Kalužovi v Trušnjem, v torak 20. par Normi Uklijeti v Ocnebrdu, v sredo 21. par Roberti Pitažovi v Ocnebrdu v četrtak 22. par Gabrieli Pitažovi v Ocnebrdu in v petek 23. v kapelicu na Razpotju.

Devetica božična v Dreki je posnet na Dvd, ki ga je na podudravni društva Kobilja glava izdala kopertiva Most, takuo de na pujoče nikol v pozaboto. Posnet je potek ciele pobožnosti in so vse molitve ter piesmi

Devetica bo od 15. do 23. decembra tudi po vaseh nekdanje Krvarske fare v kamunu Svet Lienart Zbierali se bojo ob 20. uri.

V Čedadu nagrade za športnike naših kraju

V Čedadu nagrade za športnike naših kraju

V petek, 8. aprila, so se pesnice Margherita Trusgnach, Andreina Trusgnach, Marina Cernetic in Claudia Salamant oddale povabilo Literarnega kluba Bovcev in nastopile na odru male dvorane, Kulturnega doma, v Bovcu.

Poleg pesmi, ki so ih hrajevala v svojem natečju, so povedale,

kaj jih navdujuje pri pisjanju.

Poudarili so, da jih globoko prene glej na domače vase, ki rezardno izginjajo, v spominu pa jim za vedno ostajajo slikovite podobe in doživetja iz otroštva.

Pesnice so povedale, da jih je kipanju vzpostavljalo predvsem delovanje domačega kulturnega društva Recan, ki je vedno zelo de-

javno. Včasih so jih starši poslali v italijanske šole, z namenom, da dvojezična sola v tem okolu.

Danes pa je prvič čas, ko je že potrebo obraziti in negotovati slovensko kulturno in identiteto, za

Štiri beneške pesnice (Claudia, Marina, Andreina in Margherita) so brale svoje pesmi v Bovcu

kar nedvomno skrbi tudi edina in dvojezična sola v tem okolu.

S ponosom so povabile v nov multimedijski muzej SMO – Slovensko multimedialno okno v Šentrupertu in KID Recan, Dana Ivanic

in Margherita Trusgnach, sta si ob izmenjavi priložnostnih daril, objubili nadaljnje sodelovanje in podarili potrebo po kulturnem povezovanju, tudi v hodoče.

Ina Stergar

Večer zamejskih pesnic v Kulturnem domu v Bovcu

V petek, 8. aprila, na povabilo tamkajšnjega Literarnega kluba

V petek, 8. aprila, so se pesni-

ce Margherita Trusgnach, An-

dreina Trusgnach, Marina Cernetic in Claudia Salamant oddale povabilo Literarnega kluba

Bovcev in nastopile na odru male

dvorane, Kulturnega doma, v

Bovcu.

Poleg pesmi, ki so ih hrajevala v

svakem natečju, so povedale,

kaj jih navdujuje pri pisjanju.

Poudarili so, da jih globoko

prene glej na domače vase, ki

rezardno izginjajo, v spominu

pa jim za vedno ostajajo slikovi-

te podobe in doživetja iz otroštva.

Pesnice so povedale, da jih je kipanju vzpostavljalo predvsem

delovanje domačega kulturnega dru-

štva Recan, ki je vedno zelo de-

javno. Včasih so jih starši poslali

v italijanske šole, z namenom, da

dvojezična sola v okoli.

Danes pa je prvič čas, ko je že

potrebo obraziti in negotovati slo-

vensko kulturno in identiteto, za

kar nedvomno skrbi tudi edina in dvojezična sola v tem okolu.

S ponosom so povabile v nov multimedijski muzej SMO – Slovensko multimedialno okno v Šentrupertu in KID Recan, Dana Ivanic

in Margherita Trusgnach, sta si ob izmenjavi priložnostnih daril, objubili nadaljnje sodelovanje in podarili potrebo po kulturnem povezovanju, tudi v hodoče.

Ina Stergar

Na prazniku otroške revije tudi naš zbor Mali lujerji

Un libro di testo per imparare lo sloveno (o approfondirne la conoscenza), pensato soprattutto per i parlanti di lingua italiana, egli combatte contro il suo anticlericalismo. Mori dopo la guerra, suo (Barone) e altro. Corvo. A San Dizier, nato, cresce, nasce, dico

Imparare la lingua slovena dalla A alla Ž

Kd Rečan - Aldo Klodič

SENJAM BENEŠKE PIESMI

**besedila v narečju
an glasbo je trieba poščat**

**i testi in dialetto e la musica
vanno consegnati
do/entro il**

31.05.2016

POHITTA!